

บทที่ 4

ทักษะจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

ข้อมูลที่น่าเสนอในบทนี้ จะเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็น จากกลุ่มตัวอย่าง อันเกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต ปัจจัยที่เอื้ออำนวยและเป็นอุปสรรค ทั้งด้าน โครงสร้างสังคมและทัศนคติ ที่ส่งผลกับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย รวมทั้งข้อมูล เบื้องต้นในการใช้งานอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังจะได้นำเสนอผลการ วิจัยเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้อินเทอร์เน็ต
2. ปัจจัยด้านโครงสร้างสังคม
3. ปัจจัยด้านทัศนคติ
4. ผลกระทบที่เกิดจากอินเทอร์เน็ต

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

เนื่องจากผู้วิจัยมิได้มีการกำหนดว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มีการตอบแบบสำรวจความคิดเห็นนั้น จะต้องเป็นกลุ่มใด เพศใด หรือมีภูมิสำเนาที่ใด เว้นเสียแต่ว่า ต้องเป็นผู้ที่กำลังใช้งานอินเทอร์เน็ตอยู่ในปัจจุบันเท่านั้น ผู้วิจัยจึงขอแสดงข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย ดังนี้

- 1.1 ข้อมูลด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง
- 1.2 เพศ
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 ที่อยู่ในปัจจุบัน
- 1.5 อาชีพ
- 1.6 ลักษณะและสถานภาพการใช้งานของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

1.1 ข้อมูลด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง

จากการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้มีการแบ่งกลุ่มอายุ ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสอบถาม เป็น 10 กลุ่ม ซึ่งในแต่ละกลุ่มจะมีจำนวนประชากรดังนี้

อายุไม่เกิน 15 ปี	3%
อายุ 16 - 20 ปี	19%
อายุ 21 - 25 ปี	26%
อายุ 26 - 30 ปี	25%
อายุ 31 - 35 ปี	15%
อายุ 36 - 40 ปี	4%
อายุ 41 - 45 ปี	5%
อายุ 46 - 50 ปี	1%
อายุ 51 - 55 ปี	1%
อายุ 56 - 60 ปี	1%

1.2 เพศ

กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยปริมาณ เพศชาย และเพศหญิงดังนี้

เพศชาย	62%
เพศหญิง	38%

1.3 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง สามารถแบ่งเป็นระดับต่างๆ ได้ดังนี้

ต่ำกว่าปริญญาตรี	19%
ปริญญาตรี	55%
ปริญญาโท	25%
ปริญญาเอก	1%

1.4 ที่อยู่ในปัจจุบัน

กรุงเทพมหานคร	85%

จังหวัดในภาคกลาง 15%

1.5 อาชีพ

กำลังศึกษาอยู่ 39%

ทำงานแล้ว 58%

กลุ่มตัวอย่างที่เหลือ 3% ระบุว่า อยู่ในช่วงหางานทำ หรือ กำลังจะศึกษาต่อ

สรุปและตีความข้อมูล

จากข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในปัจจุบัน ตีความโดยสรุปได้ว่า กลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดคือกลุ่มผู้มีอายุระหว่าง 21 ถึง 30 ปี ซึ่งอยู่ในวัยทำงาน และนับว่าเป็นกลุ่มคนยุคใหม่ สอดคล้องกับช่วงของการเรียนรู้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ที่เริ่มเข้ามาแพร่หลายในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2527 ถึงปัจจุบัน กลุ่มผู้มีอายุ 21 ถึง 30 ปีในปัจจุบัน จะมีอายุระหว่าง 8 - 17 ปีในเวลานั้น ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความร่วมสมัย กับยุคของคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลกำลังเฟื่องฟู จึงเป็นช่วงที่เหมาะสมกับการเริ่มต้นเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

กลุ่มผู้ใช้ส่วนใหญ่ จะเป็นเพศชาย อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และมีการศึกษาในระดับที่ค่อนข้างสูง ซึ่งจากข้อมูลอยู่ระหว่างปริญญาโท ปริญญาตรี ถึง 80% และโดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ทำงานแล้ว

1.6 ลักษณะและสถานภาพการใช้งานของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เช่น ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต ลักษณะการใช้ลักษณะของสมาชิกอินเทอร์เน็ต สภาพที่พบจากการใช้งานอินเทอร์เน็ต ลักษณะต่างๆ สามารถแบ่งได้ดังหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1.6.1 ระยะเวลาในการทำความรู้จัก และเรียนรู้อินเทอร์เน็ต

1.6.2 รูปแบบการเป็นเจ้าของสิทธิ์ หรือการเป็นสมาชิกเพื่อใช้งานอินเทอร์เน็ต

1.6.3 เหตุผลในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

1.6.4 รูปแบบการบริการต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต ที่มีผู้ชื่นชอบ และมีการใช้งานบ่อย

1.6.5 การเข้าถึงข้อมูล และบริการพิเศษต่างๆ ใน World Wide Web

1.6.1 ระยะเวลาในการทำความรู้จัก และเรียนรู้อินเทอร์เน็ต

(ก) ระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักอินเทอร์เน็ต

เป็นการสำรวจว่ากลุ่มตัวอย่างเคยรู้จักอินเทอร์เน็ตมานานแล้วเท่าไร ได้ผลดังต่อไปนี้

- (1) มีผู้รู้จักอินเทอร์เน็ต มาแล้วตั้งแต่ 1 ปี ถึง 2 ปี 37%
- (2) มีผู้รู้จักอินเทอร์เน็ต มาแล้วตั้งแต่ 2 ปี ถึง 3 ปี 26%
- (3) มีผู้รู้จักอินเทอร์เน็ต มาแล้วตั้งแต่ 3 ปี ถึง 4 ปี 14%
- (4) มีผู้รู้จักอินเทอร์เน็ต มาแล้วไม่เกิน 1 ปี 13%
- (5) มีผู้รู้จักอินเทอร์เน็ต มาแล้วตั้งแต่ 4 ปี ขึ้นไป 10%

(ข) ระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างเริ่มใช้งานอินเทอร์เน็ต

เป็นการสำรวจว่ากลุ่มตัวอย่างเริ่มใช้งานอินเทอร์เน็ตมาแล้วเป็นระยะเวลาเท่าไร ซึ่ง

ผลที่ได้มีดังนี้

- (1) มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตมาแล้ว ไม่เกิน 1 ปี 41%
- (1) มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตมาแล้ว ตั้งแต่ 1 ปี ถึง 2 ปี 32%
- (2) มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตมาแล้ว ตั้งแต่ 2 ปี ถึง 3 ปี 21%
- (5) มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตมาแล้ว ตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป 6%

(ค) เวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อเดือน

เป็นการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เวลา ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ว่ามีการใช้งานอินเทอร์เน็ตเป็นเวลาเท่าไร โดยเฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งได้ผลดังนี้

- (1) ใช้งานอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยมากกว่า 20 ชั่วโมง ต่อเดือน 40%
- (2) ใช้งานอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ย 11-15 ชั่วโมง ต่อเดือน 17%
- (3) ใช้งานอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ย 6-10 ชั่วโมง ต่อเดือน 17%
- (4) ใช้งานอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ย 16-20 ชั่วโมง ต่อเดือน 13%
- (5) ใช้งานอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ย ไม่เกิน 5 ชั่วโมง ต่อเดือน 13%

สรุป และตีความข้อมูล

ระยะเวลาโดยเฉลี่ย ที่กลุ่มตัวอย่างใช้งานอินเทอร์เน็ต มากที่สุดคือ มากกว่า 20 ชั่วโมงต่อเดือน สำหรับในประเทศไทยถือว่าการใช้เวลากับอินเทอร์เน็ตในระดับที่สูง เนื่องจากหากเป็น

สมาชิก บริษัทที่เป็น Internet Service Provider หรือ ISP แล้ว ส่วนใหญ่มักจะมีการจำกัดเวลาไว้ที่เดือนละไม่เกิน 20 ชั่วโมงซึ่งถือว่าเหมาะสมแล้วในแต่ละเดือน สำหรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป เพราะหากสมาชิกใช้เวลาเกิน ก็จะถูกเรียกเก็บเงินเพิ่มเติม ตามเวลาที่ใช้เกิน นอกเหนือจากค่าบริการที่ต้องชำระเป็นประจำ หากพิจารณาแล้ว กลุ่มตัวอย่าง 40% ดังกล่าว น่าจะเป็นกลุ่มซึ่งสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ฟรี และไม่มีการจำกัดเวลา เช่น account จากสถานศึกษาบางแห่ง หรือองค์กรต่างๆ ที่มีนโยบายสนับสนุนแก่บุคลากรในสังกัด

1.6.2 รูปแบบการเป็นเจ้าของสิทธิ์ หรือการเป็นสมาชิกเพื่อใช้งานอินเทอร์เน็ต

ในประเทศไทย การที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจะสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้นั้น จะต้องเป็นสมาชิกเพื่อใช้งานอินเทอร์เน็ตเสียก่อน ถึงจะสามารถต่อเข้าระบบได้ เนื่องจากต้องใช้รหัสผ่าน (Password) ดังนั้นการที่จะได้มาซึ่งสิทธิ์ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตนั้น มีหลายกรณีด้วยกัน เช่นการเป็นสมาชิก ของบริษัทที่ให้บริการบอกรับสมาชิกอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider) ที่มีอยู่หลายแห่งด้วยกันในปัจจุบัน การได้รับสิทธิ์จากการเป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา ของสถาบันการศึกษาที่มีการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเป็นพนักงานขององค์กรต่างๆ ที่ทั้งเป็นเจ้าของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเอง หรือจากการเป็นสมาชิกอินเทอร์เน็ต จนถึงกระทั่งการใช้สิทธิ์ของผู้อื่น ในการใช้งานอินเทอร์เน็ต (ซึ่งผู้วิจัยจะขอเรียกสิทธิ์ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตนี้ว่า " Account " เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน) จากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างมี account จากที่มาแตกต่างกันดังนี้

- (1) 31% เป็น account จากสถานศึกษาที่ศึกษาอยู่
- (2) 29% เป็น account จากบริษัท องค์กรที่สังกัดอยู่
- (3) 27% เป็น account จากการเป็นสมาชิกของ Internet Service Provider
- (4) 17% ใช้สิทธิ์ หรือ account ของผู้อื่น

จากข้อมูล พบว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณ 4% ที่มี account สองแบบร่วมกัน เช่น อาจจะได้ account จากสถานศึกษา หรือองค์กรที่สังกัด รวมทั้งเป็นสมาชิก Internet Service Provider ด้วย

การได้ account จากแหล่งต่างๆ เบื้องต้น เช่น จากการเป็นสมาชิกของ Internet Service Provider จะต้องเสียค่าใช้จ่ายตามอัตราที่บริษัทที่ให้บริการนั้นๆ กำหนด ส่วน account จากทั้งสถานศึกษา และบริษัทที่สังกัด จะเสียค่าใช้จ่ายหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับนโยบายขององค์กร หรือ

สถานศึกษานั้นๆ ซึ่งอาจจะต้องเสียค่าบำรุง หรือช่วยเหลือค่าใช้จ่ายบ้าง ซึ่งผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างพบว่าผู้ที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนี้ มี 31% และผู้ที่ได้ account มาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเลย ยกเว้นค่าบริการโทรศัพท์ มีถึง 69%

อย่างไรก็ตาม ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในกรณีผู้ที่มี account แบบไม่ต้องเสียค่าบริการ ในกรณีที่หมดสิทธิ์ ใน account นั้นแล้วพบว่า

- (1) กลุ่มตัวอย่าง 34% ยินยอมเสียค่าใช้จ่ายเองเพื่อใช้งาน อินเทอร์เน็ตต่อไป
- (2) กลุ่มตัวอย่าง 30% ไม่แน่ใจว่าควรจะเสียค่าใช้จ่ายเองเพื่อใช้งาน อินเทอร์เน็ตต่อไปดีหรือไม่
- (3) กลุ่มตัวอย่าง 9% ไม่ยินยอมเสียค่าใช้จ่ายเองเพื่อใช้งาน อินเทอร์เน็ตต่อไป

สรุปและตีความข้อมูล

การที่จะรับอินเทอร์เน็ตมาใช้ในระดับปัจเจกนี้ จากข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่มที่มีรายได้ ความรู้ และพื้นที่ ที่อยู่อาศัย มีปัจจัยพื้นฐาน เช่น โทรศัพท์ ไฟฟ้าพร้อม ในการรับอินเทอร์เน็ตมาใช้ทั้งสิ้น และเป็นประชากรส่วนน้อยของประเทศไทย แต่ก็ยังต้องมีเงื่อนไขส่วนตัวอีกมากมายที่จะตัดสินใจในการรับอินเทอร์เน็ตมาใช้ แสดงให้เห็นว่า การที่ประชากรจะมีศักยภาพในการใช้อินเทอร์เน็ตได้นั้น นอกจากจะต้องผ่านเงื่อนไขทางประชากรศาสตร์ เช่น ฐานะ ความรู้ อาชีพ และทางด้านภูมิศาสตร์ เช่น ที่ตั้งภูมิสำเนาซึ่งเอื้ออำนวยแล้ว ยังต้องผ่านกระบวนการทางทัศนคติของตนเองอีกด้วย ซึ่งหมายถึงการเห็นประโยชน์ ความชอบในตัวอินเทอร์เน็ต รวมทั้งค่านิยมต่างๆ ที่เป็นปัจจัยให้ตัดสินใจใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ และแน่นอนว่าประชากรซึ่งขาดเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยในการรับอินเทอร์เน็ต นั้นยังเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยในปัจจุบัน

และการที่มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วน ใช้อินเทอร์เน็ต เพราะว่าไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายนั้น อาจจะได้ตีความได้ว่า มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตบางส่วน มองอินเทอร์เน็ตเป็นสาเหตุ (Cause) คือ "ฟรี" ตนถึงใช้ การที่ "ตน" ใช้ จึงเป็น ผล (Effect) แทนที่จะมองว่า "ตน" เป็นสาเหตุ (Cause) ที่จะตัดสินใจเลือกใช้อินเทอร์เน็ต" ซึ่งเป็นผล (Cause) เนื่องจากมองว่าอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์หรือจำเป็น การที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากการชั่งน้ำหนักระหว่าง เงินที่ต้องเสียไป กับประโยชน์ที่จะได้รับก็ได้ ซึ่งถือว่าเป็นความรู้สึกคุ้มค่า เช่น บางคนอาจจะมองว่าอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ดี สามารถเขียนจดหมายถึง

ใครๆ ที่อยู่ต่างประเทศก็ได้ ไม่ต้องเสียค่าแอสเอ็มบีติดจดหมาย แพงๆ หรือต้องเดินไปส่ง ประโยชน์ในส่วนนี้จึงเป็นกำไร ในกรณีที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นสมาชิกอินเทอร์เน็ต แต่กลุ่มตัวอย่างจะรู้สึกผิดจากเดิม หากมองว่าถึงแม้ว่า จะสะดวก และประหยัดเวลาในการส่งจดหมายทางไกล(ไม่กี่ฉบับ)ในแต่ละเดือน แต่กลับต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างต่ำ 600 บาท เพื่อใช้บริการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งคำนวณแล้วค่าแอสเอ็มบีติดจดหมายทางไกล อาจไม่เกิน 200 บาท จึงมองว่าไม่คุ้มค่า ผู้วิจัยจึงมองว่า "ความคุ้มค่า" ในการใช้งานอินเทอร์เน็ต จึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการตัดสินใจรับอินเทอร์เน็ตมาใช้ในระดับปัจเจก นอกเหนือปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น ค่านิยม ความรู้สึกทันสมัย การตามอย่างกัน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญเช่นกัน

1.6.3 เหตุผลในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

จากการสำรวจในเรื่องของเหตุผลหลัก ที่กลุ่มตัวอย่างใช้งานอินเทอร์เน็ต ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างมีเหตุผลในการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นดังนี้ :- (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (1) เพื่อติดต่อส่งจดหมาย อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กับเพื่อน หรือญาติที่อยู่ต่างประเทศ 48%
- (2) ติดตามข้อมูลข่าวสารต่างๆ เช่น ตลาดหุ้น ส่งออก ข่าวก้าวไป ฯลฯ 37%
- (3) ค้นคว้าหาข้อมูลช่วยในการเรียน 29 %
- (4) จำเป็น เพราะต้องใช้ร่วมกับการทำงาน 26%
- (5) ไม่มีเหตุผลที่สำคัญ หรือเฉพาะเจาะจง 17%
- (6) เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่มสนทนาต่างๆ (Usenet, News group) 14%
- (7) เพื่อพูดคุยผ่านทางอินเทอร์เน็ต (Internet Phone) กับเพื่อน หรือญาติที่อยู่ต่างประเทศ 14%
- (8) อื่นๆ 10% เช่น เล่นเกมส์บนเครือข่าย เป็นต้น
- (9) เพื่อสั่งซื้อสินค้าต่างๆ 4%

สรุปและตีความข้อมูล

จากข้อมูลข้างต้น (1.6.3) จะพบว่า เหตุผลหลักที่กลุ่มตัวอย่างใช้งานอินเทอร์เน็ต ก็คือการใช้งานอินเทอร์เน็ตในการสื่อสารกัน ด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งถือเป็นความจำเป็นทางด้านสังคม ส่วนเหตุผลในระดับรองลงมาก็คือการใช้งานอินเทอร์เน็ตในการติดตามข่าวสารต่างๆ ค้นคว้าข้อมูลช่วย

ในการเรียน และความจำเป็นเพราะต้องใช้ร่วมกับการทำงานตามลำดับ ถือเป็นความจำเป็นในด้านงาน ซึ่งสามารถจะตีความได้ว่า สาเหตุที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นความสำคัญของอินเทอร์เน็ตนั้น เพราะมีศักยภาพที่สำคัญอยู่ 2 ประการคือ

- ศักยภาพทางด้านสารสนเทศ ซึ่งหมายถึงศักยภาพที่ผู้ใช้สามารถเข้าไปหาข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ได้มากมายแทบทุกเรื่องที่สนใจตามที่ต้องการ ไม่ว่าจะจากสำนักข่าวที่มีชื่อเสียงระดับโลก หรือสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วโลก โดยไม่ต้องเดินทางไปไหน

- ศักยภาพด้านการสื่อสารทางสังคม ซึ่งหมายถึงการติดต่อสื่อสารถึงกัน แบบตัวต่อตัวทั้งในรูปแบบของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือการใช้เสียงพูดคุยกันเหมือนโทรศัพท์ทั่วไป(แต่เสียค่าโทรศัพท์เท่าที่เสียตามปกติ ทั้งๆ ที่โทรไปต่างประเทศ) แบบการกระจายข่าว หรือการคุยเป็นกลุ่มก็สามารถทำได้เช่นกัน เช่น การทำประกาศ หรือเสนอข่าวสารภาวะ ซึ่งใครๆ ในโลกก็จะสามารถเห็นได้ และสามารถตอบกลับ หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นๆ ได้เช่นกัน เป็นต้น

1.6.4 รูปแบบการบริการต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต ที่มีผู้ชื่นชอบ และมีการใช้งานบ่อย การสำรวจลักษณะบริการ หรือการเข้าถึงข้อมูลในลักษณะใด ที่กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบมากที่สุด เปรียบเทียบกับความถี่ในการใช้งาน (สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ) พบว่า

(1) บริการสืบค้นข้อมูล และท่องเครือข่ายบนอินเทอร์เน็ต (World Wide Web : WWW)

- กลุ่มตัวอย่าง 58% ใช้งานบ่อย
- กลุ่มตัวอย่าง 54% ชอบ เนื่องจากเป็นบริการที่ใช้งานง่าย สามารถสืบค้น และเชื่อมต่อไปยัง web site ที่มีข้อมูลต่างๆ ตามที่ต้องการโดยมีระบบติดต่อกับ ผู้ใช้ได้ทั้งภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว ทำให้น่าสนใจกว่าบริการรูปแบบอื่นๆ

(2) บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics mail : E-mail)

- กลุ่มตัวอย่าง 52% ใช้งานบ่อย
- กลุ่มตัวอย่าง 36% ชอบ

(3) บริการถ่ายโอนข้อมูล (Files Transfer Protocol : FTP)

- กลุ่มตัวอย่าง 19% ใช้งานบ่อย
- กลุ่มตัวอย่าง 23% ชอบ

(4) บริการรับส่งข้อความพูดคุยโต้ตอบ ทางอินเทอร์เน็ต (Internet

Relate Chat : IRC)

- กลุ่มตัวอย่าง 16% ใช้งานบ่อย

- กลุ่มตัวอย่าง 20% ชอบ

(5) บริการกลุ่มข่าวสาร กลุ่มสนทนา (News group , Usenet)

- กลุ่มตัวอย่าง 9% ใช้งานบ่อย

- กลุ่มตัวอย่าง 9% ชอบ

(6) บริการพูดคุยผ่านทางอินเทอร์เน็ตแทนการใช้โทรศัพท์ (Internet Phone)

- กลุ่มตัวอย่าง 5% ใช้งานบ่อย

- กลุ่มตัวอย่าง 6% ชอบ

(7) อื่นๆ เช่น เล่นเกมสลับนเครือข่าย ทำนายโชคชะตา เป็นต้น

- กลุ่มตัวอย่าง 3% ใช้งานบ่อย

- กลุ่มตัวอย่าง 3% ชอบ

จากข้อมูลข้างต้น ไม่ได้มีการระบุว่าเป็นการใช้งานอินเทอร์เน็ต สำหรับช่วยในการทำงาน หรือเรียนแต่อย่างไร จึงมีการสำรวจการใช้งานของกลุ่มตัวอย่างว่าเคยใช้อินเทอร์เน็ตช่วยในการทำงานหรือเรียนหรือไม่ ผลจากการสอบถามปรากฏว่า:-

(1) กลุ่มตัวอย่าง 33% ใช้อินเทอร์เน็ตช่วยในการทำงาน หรือเรียนเป็นประจำ

(2) กลุ่มตัวอย่าง 31% ใช้อินเทอร์เน็ตช่วยในการทำงาน หรือเรียน พอสมควร

(3) กลุ่มตัวอย่าง 21% ที่นานๆ ครั้ง จะใช้อินเทอร์เน็ตช่วยในการทำงาน หรือเรียน

(4) กลุ่มตัวอย่าง 15% ไม่เคยใช้อินเทอร์เน็ตช่วยในการทำงาน หรือเรียนเลย

สรุปและตีความข้อมูล

จากข้อมูลข้างต้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะมีความชอบ และนิยมใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบของ World Wide Web หรือ "WWW" มากที่สุดเพราะว่ามีลักษณะการใช้งานที่ง่าย และน่าสนใจดังที่กล่าวไปแล้ว อีกทั้งในปัจจุบัน การใช้บริการในรูปแบบ WWW อย่างเดียว ก็สามารถให้บริการอื่นๆ ได้ในตัวเอง ไม่ว่าจะเป็น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การโอนถ่ายข้อมูล การพูดคุยตอบโต้

กันแบบ Realtime หรือที่เรียกว่า "Chat" เป็นต้น โดยไม่ต้องจดจำคำสั่งยุ่งยากเช่นในแบบ ตัวอักษร
อย่างเดียวเหมือนในอดีต

สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างชอบ และใช้ WWW กันบ่อยมากที่สุดอีกประการหนึ่งก็คือ การท่องเที่ยว
ใน Website ต่างๆ ที่มีความหลากหลายไม่ว่าจะทั้งด้านบันเทิง ข่าวสาร ธุรกิจ หรือบริการแปลกๆ
ที่ไม่สามารถหาได้ในสังคมภายนอก ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างอาจไม่ได้ใช้บริการ WWW เพื่อหาข้อมูลแต่
เพียงอย่างเดียวก็เป็นได้ โดยอาจจะใช้ทำธุรกรรมอื่นๆ ได้อีกมากมาย

ส่วนในแง่ของการติดต่อสื่อสารกันเช่น การใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์นั้น กลุ่มตัวอย่างชอบ
และนิยมใช้งานบ่อยเป็นอันดับสอง เพราะเนื่องจากสะดวก รวดเร็ว สามารถส่งได้ครั้งละหลายฉบับ
ในการต่อเข้าอินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง ประหยัดกว่าการส่งจดหมายตามปกติ เพราะต้องเสียเวลาหลาย
วันกว่าจดหมายจะไปถึงจุดหมาย เสียค่าบริการแพง เมื่อปลายทางอยู่ต่างประเทศ และไม่แน่ใจว่าจะ
สูญหายหรือไม่

การใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ จะแตกต่างกับการ Chat ทั่วๆ ที่เป็นการสื่อสารระหว่าง
บุคคลเช่นกัน จะสังเกตได้ว่าปริมาณร้อยละ ของผู้ที่ชอบ และความถี่ในการใช้บ่อยของบริการทั้ง 2
ประเภทแตกต่างกันมาก อาจจะเนื่องมาจากการ Chat นั้น จะต้องมีการโต้ตอบกันทันทีทันใด จึง
จำเป็นที่คู่สนทนาจะต้องอยู่ตอบโต้กันในขณะที่สนทนาด้วย ซึ่งเป็นการยากลำบากที่จะต้องนัดแนะกันเพื่อ
เข้ามาพูดคุยพร้อมๆ กัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้ว การ Chat จะเป็นการพูดคุยกับผู้ที่ไม่รู้จักกันเสีย
มากกว่า ถือเป็น การหาเพื่อนใหม่ ในต่างแดน

แต่อย่างไรก็ตาม หากรวมกลุ่มตัวอย่างที่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อช่วยในการทำงาน หรือการ
เรียน"เป็นประจำ" กับ "พอสมควร" เข้าด้วยกันก็จะถือว่าปริมาณเป็นส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง
ทีเดียว และปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ในด้านการงานหรือการเรียน ก็จะเป็นปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์กับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยเช่นเดียวกัน

1.6.5 การเข้าถึงข้อมูล และบริการพิเศษต่างๆ ใน World Wide Web

เนื่องจาก World Wide Web เป็นระบบการติดต่อกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบที่
เป็น กราฟิก เสียง ภาพเคลื่อนไหว ที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องจดจำคำสั่งยุ่งๆ ที่ใช้ในระบบอินเทอร์เน็ต

ยุคเริ่มต้น และยังสามารถเชื่อมต่อกันได้ทั่วโลก ทำให้วงการธุรกิจ หรือแม้แต่บุคคลทั่วไปสามารถอาศัยช่องทางเหล่านี้ มาประยุกต์เป็นเพื่อให้บริการรูปแบบต่างๆ ที่คล้ายคลึงกับบริการที่มีอยู่ในโลกภายนอกหลายรูปแบบ

จากการสำรวจการเข้าถึงข้อมูลและบริการต่างๆ ใน World Wide Web ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตนั้น มีหลายประเภทด้วยกันคือ

- (1) ประเภทให้ความบันเทิง 53%
- (2) ประเภทบริการข่าวสาร 51%
- (3) ประเภทบริการด้านวิชาการ 37%
- (4) ประเภทเบ็ดเตล็ด 29%
- (5) ประเภทเพื่อขายสินค้าต่างๆ 15%
- (6) ประเภทการบริการด้านธุรกิจ 14%
- (7) และไม่เคยใช้บริการ WWW 5%

จากบริการประเภทต่างๆ ข้างต้น ได้มีการนำเสนอข้อมูลทั้งในรูปแบบที่เป็นทั้งบทความ ภาพ เสียง หรือแม้กระทั่งรูปแบบภาพเคลื่อนไหว พบว่ามีข้อมูลที่เชื่อว่าเป็นข้อมูลด้านลบต่างๆ ภายใน Web site ที่มีอยู่มากมาย ซึ่งจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้ บริการ WWW แล้วปรากฏว่าจากการใช้งานจริง กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลว่าเคยพบ Web site ลักษณะดังกล่าวต่อไปนี้:- (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- (1) Web site ที่มีรูปโป๊เปลือยไว้บริการ หรือมีแนวโน้มเพื่อขายบริการทางเพศ 65%
- (2) Web site ที่มีข้อมูลในการโฆษณาชวนเชื่อ สร้างความเข้าใจผิด หลอกหลวง 29%
- (3) Web site ที่มีบทความ ข้อความ หรือภาพ ที่แสดงถึงความรุนแรง ภัยอันตราย 25%
- (4) Web site ที่มีบทความ ข้อความ หรือภาพ ล้วงล้ำสิทธิส่วนบุคคล 22%
- (5) Web site ที่มีพฤติกรรมกระทำความผิดทางปัญญา 20%
- (6) อื่นๆ เช่น การพนัน การใส่ร้ายป้ายสี 10%

สรุปและตีความข้อมูล

จากข้อมูล พบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้บริการ WWW เพื่อการบันเทิงเป็นอันดับหนึ่ง แต่หากจะตีความจริงๆแล้ว ก็จะมีปริมาณใกล้เคียงกับผู้ใช้เพื่อการบริโภคข่าวสาร และวิชาการด้วย ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มๆ เดียวๆ กันก็เป็นได้

สำหรับการพบ Website ที่ถือว่าเป็นการบริการ หรือข้อมูลด้านลบ จะเห็นได้ว่า Website ในลักษณะที่มีรูปโป๊ เปลือย หรือการขายบริการทางเพศถูกพบมากที่สุด แต่หากจะตีความตามประสบการณ์ของผู้วิจัยเองแล้ว เป็นไปได้ว่า เกิดจากความตั้งใจของกลุ่มตัวอย่างเองที่จะเข้าไปเพื่อดู ซึ่งอาจจะด้วยความอยากรู้อยากเห็นเป็นครั้งคราว หรือเป็นการใช้บริการเป็นประจำอยู่แล้วก็ตาม ในกรณีหลงเข้าไปใน Website ดังกล่าวโดยไม่ตั้งใจถือว่าเป็นประเด็นที่ถูกพบน้อยมาก

2. ปัจจัยด้านโครงสร้างสังคม

เป็นข้อมูลจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่จะแสดงถึงปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมไทย ที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ตในสังคมไทยได้ โดยจะนำข้อมูลที่ได้ มาวินิจฉัยว่า โครงสร้างสังคมในส่วนใด ที่เอื้ออำนวย หรือเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของอินเทอร์เน็ตบ้าง เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ 1

ในส่วนของปัจจัยด้านโครงสร้างสังคม ที่เอื้ออำนวย และเป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการของอินเทอร์เน็ตนั้นผู้วิจัยได้แบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 หัวข้อดังนี้

- 2.1 มิติด้านข่าวสาร
- 2.2 มิติด้านเศรษฐกิจ
- 2.3 มิติด้านการเมือง

2.1 มิติด้านข่าวสาร

มิติทางด้านข่าวสาร ในที่นี้ สามารถแบ่งตามข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างดังนี้

- 2.1.1 สถานภาพของประเทศไทยทั่วไปกับยุคสังคมสารสนเทศ
- 2.1.2 ลักษณะการรับเทคโนโลยีของประเทศไทยโดยทั่วไป
- 2.1.3 ศักยภาพของสังคมไทย กับการใช้อินเทอร์เน็ต

2.1.4 ผู้มีความรู้ ความสามารถที่จะใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ในประเทศไทย

2.1.5 ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ และเครือข่าย กับประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต

2.1.1 สถานภาพของประเทศไทยทั่วไปกับยุคสังคมสารสนเทศ

กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพของประเทศไทย ว่าเข้าสู่ยุคของสังคมสารสนเทศแล้วหรือไม่ โดยแสดงความคิดเห็นไว้สองประเด็นคือ

(1) กลุ่มตัวอย่าง 63% มีความเห็นว่า ประเทศไทยยังไม่เข้าสู่ยุคของสังคมสารสนเทศ โดยให้เหตุผลว่า ประเทศไทยยังเป็นสังคมการเกษตร ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศก็ยังเป็นเกษตรกรอยู่ และบางส่วนในกลุ่มนี้ ให้เหตุผลว่า ประเทศไทยยังเป็นประเทศอุตสาหกรรมผสมกับการเกษตร ยังไม่ถึงในระดับของสังคมสารสนเทศ

(2) กลุ่มตัวอย่าง 37% มีความเห็นว่า ประเทศไทยเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศแล้ว ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะให้เหตุผลว่า เพราะปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกันทั่วไป มีการติดต่อสื่อสารกันโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และมีการตื่นตัวในเรื่องอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของสังคมสารสนเทศ

ถึงแม้จะมีผู้ตอบว่า ประเทศไทยเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศแล้วถึง 37% แต่เมื่อมีการให้กลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบความทันสมัยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กับประเทศญี่ปุ่น ปรากฏว่า มีกลุ่มตัวอย่างเพียง 8% เท่านั้นที่เชื่อว่า ประเทศไทยมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเทียบเท่ากับประเทศญี่ปุ่น เมื่อเปรียบเทียบกัน และกลุ่มตัวอย่างถึง 87% ไม่เชื่อว่าประเทศไทยจะมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเทียบเท่าประเทศญี่ปุ่น

สรุปและตีความข้อมูล

คำตอบที่แตกต่างกันทั้ง 2 ประเด็น ระหว่าง "ประเทศไทยเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศแล้ว" และ "ประเทศไทยยังไม่เข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ" ของกลุ่มตัวอย่าง สามารถตีความได้จากเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างได้ให้ไว้ว่า ทั้งสองกลุ่ม พิจารณาตัวบ่งชี้การเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศของประเทศไทยแตกต่างกัน กลุ่มที่เห็นว่าประเทศไทยยังไม่เข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศนั้น พิจารณาจากปริมาณการใช้งาน ความแพร่หลายของเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นหลักในการพิจารณา ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งนั้น พิจารณาจากยุคสมัย และถือว่าแม้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงบางส่วนก็ถือว่าเป็นการเข้าสู่ยุคสมัยของสังคมสารสนเทศแล้ว แม้เป็นเพียงเริ่มต้นก็ตาม

อีกเหตุผลหนึ่ง ก็คือเนื่องจากการตั้งคำถาม โดยใช้คำว่า "ยุค" จึงทำให้เกิดการตีความ สับสนของกลุ่มตัวอย่างได้ หากผู้วิจัยใช้คำถามให้ชัดเจนขึ้น เช่น "สังคมในประเทศไทย เป็นสังคม สารสนเทศหรือไม่" น่าจะแก้ปัญหาคำถามที่คลุมเครือได้ และน่าจะได้คำตอบที่ชัดเจนมากขึ้น

และเช่นเดียวกัน ในส่วนของคำถามที่ว่า ประเทศไทย มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เทียบเท่ากับประเทศญี่ปุ่นหรือไม่ นั้น ถือว่าเป็นคำถามที่ทราบคำตอบในตัวเองอยู่แล้ว เนื่องจากเห็น ความแตกต่างกันชัดเจนเกินไป หากนำประเทศไทยไปเปรียบเทียบกับ ประเทศมาเลเซีย หรือ อินโดนีเซีย น่าจะได้ข้อมูลที่นำเสนอได้มากกว่า

2.1.2 ลักษณะการรับเทคโนโลยีของประเทศไทยโดยทั่วไป

จากการสอบถามความคิดเห็น และให้เลือกตอบว่าลักษณะการรับเทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ต ของประเทศไทยเท่าที่ผ่านมาในข้อใด ตรงกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด และสามารถเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ปรากฏว่า

- (1) กลุ่มตัวอย่าง 49% มีความเห็นว่าประเทศไทยรับเทคโนโลยีทุกอย่างที่ เชื่อว่าจะสร้างความทันสมัย และสามารถก้าวทันโลก
- (2) กลุ่มตัวอย่าง 21% มีความเห็นว่าประเทศไทยรับเทคโนโลยีโดยไม่ คำนึงถึงความเหมาะสมเท่าที่ควร
- (3) กลุ่มตัวอย่าง 21% มีความเห็นว่าประเทศไทยรับเทคโนโลยีโดยมีผล ประโยชน์เป็นส่วนหลักต้น
- (4) กลุ่มตัวอย่าง 10% มีความเห็นว่า ประเทศไทยเลือกรับเทคโนโลยีที่ เหมาะสมกับสภาวะของประเทศในเวลานั้นๆ เสมอ
- (5) กลุ่มตัวอย่าง 3% ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม จากคำถามด้วยมุมมองที่แตกต่างออกไป ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้ว่า เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ในการที่จะรับ มาใช้ เพราะต้องเป็นไปตามกระแสโลก และ การรับส่วนใหญ่มักเกิดจากกลุ่มที่มีกำลังทรัพย์ มี อำนาจ เป็นผู้นำสังคม มีความพร้อมที่จะรับเทคโนโลยีนั้นๆ มาใช้เสมอ

สรุปและตีความข้อมูล

จากข้อมูลข้างต้น จะพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า การรับเทคโนโลยีของ ประเทศไทย มักจะเน้นหนักทางด้านเพื่อความทันสมัยเป็นหลัก อีกทั้งเป็นไปได้ว่าลักษณะการเช่นนี้ ไม่ได้มีการคำนึงถึงความเหมาะสมเท่าที่ควร ในส่วนนี้ สามารถสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความเห็น

เกี่ยวกับการรับเทคโนโลยีของประเทศไทยเท่าที่ผ่านมา ว่าเป็นไปในด้านลบ กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นว่าประเทศไทยรับเทคโนโลยีตามความเหมาะสมนั้น มีเพียง 10% เท่านั้น ในกรณีของอินเทอร์เน็ตก็เช่นเดียวกัน ที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเนื่องจากว่ากลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ เกี่ยวกับลักษณะการบริโภคเทคโนโลยี หรือสินค้าต่างๆ ของคนไทยเท่าที่ผ่านมา ว่ายังขาดการเตรียมการที่เหมาะสม ขาดการศึกษาวิจัยที่เพียงพอ และบางครั้งก็มีการรับเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดความสับสนเปลี่ยนแปลง ความจำเป็นโดยไม่มีการผลิต หรือคิดค้นขึ้นเอง

สำหรับในข้อ (5) นี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการรับเทคโนโลยี เพราะต้องตามกระแสโลกนั้น อาจเป็นลักษณะเฉพาะของเทคโนโลยีบางประเภทเท่านั้นที่จำเป็น เช่น เทคโนโลยีการสื่อสาร คมนาคม หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการใช้เพื่อติดต่อกับต่างประเทศ เพราะหากขาดเทคโนโลยีเหล่านี้แล้ว ก็จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นมากมาย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเองก็มีความคิดเห็นคล้ายคลึงในลักษณะดังกล่าวหลายท่านด้วยกันในกรณีของอินเทอร์เน็ต แต่มีใช้ครอบคลุมว่าจะ เป็นลักษณะเดียวกันในเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมทุกประเภท อินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยีซึ่งเปิดช่องทางการสื่อสารแบบใหม่ การที่ประเทศไทยต้องการจะสื่อสารกับประเทศอื่นๆ ที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อ ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี การต่อเชื่อมระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่าง เช่นการที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นทางโทรศัพท์ ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องมีโทรศัพท์และสายโทรศัพท์ด้วยเช่นกัน

2.1.3 ศักยภาพของสังคมไทย กับการใช้อินเทอร์เน็ต

จากการสำรวจความคิดเห็นในเรื่อง "ศักยภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน พร้อมทั้งจะรับอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุดหรือไม่" นั้น พบว่า

(1) มีผู้เห็นว่าศักยภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน ยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตได้อย่างสูงสุด 69% โดยระบุว่าเพราะ ข้อจำกัดทางด้านการศึกษา ระบบโทรคมนาคม บุคลากรที่มีพื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์ยังไม่เพียงพอ รวมทั้ง ราคาอุปกรณ์เช่นคอมพิวเตอร์ และค่าบริการอินเทอร์เน็ตยังสูงอยู่

(2) มีผู้เห็นว่าศักยภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน สามารถใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตได้อย่างสูงสุดแล้ว 23%

(3) ไม่ทราบ 8%

2.1.4 ผู้มีความรู้ ความสามารถที่จะใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ในประเทศไทย

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ถึงความคิดเห็นในเรื่องของสัดส่วน ของผู้มีความรู้ ความสามารถที่จะใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ในประเทศไทย ต่อประชากรทั้งหมด ปรากฏว่า:-

- (1) กลุ่มตัวอย่าง 61% มีความเห็นว่า มีสัดส่วน "น้อยมาก"
- (2) กลุ่มตัวอย่าง 33% มีความเห็นว่า มีสัดส่วน "น้อย"
- (3) กลุ่มตัวอย่าง 6% มีความเห็นว่า มีสัดส่วน "ปานกลาง"

และไม่มีการสำรวจกลุ่มตัวอย่างท่านใดเลย(0%)ตอบว่ามีจำนวนผู้มีความรู้ ความสามารถที่จะ ใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ในประเทศไทย เป็นส่วนใหญ่ของประเทศ

2.1.5 ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ และเครือข่าย กับประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต

จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่อง "อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ แต่ ต้องขึ้นอยู่กับผู้ใช้ และระบบเครือข่ายที่รองรับด้วย" พบว่า

- (1) มีผู้เห็นด้วยอย่างยิ่ง 85%
- (2) มีผู้เห็นด้วยบางส่วน 15%

และไม่มีการสำรวจกลุ่มตัวอย่างท่านใดที่ไม่เห็นด้วยเลยในข้อนี้ ถือเป็น 0%

สรุปและตีความข้อมูล

หากนำข้อมูลที่ได้ จากข้อ 2.1.3 - 2.1.5 มาพิจารณาประกอบกัน จะเห็นได้ว่า กลุ่ม ตัวอย่างเห็นว่าศักยภาพของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต, และเครือข่ายเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ได้ประโยชน์ จากอินเทอร์เน็ต แต่ประเทศไทย ยังมีสัดส่วนผู้ที่มีความรู้ที่จะสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตในปริมาณ ที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับประชากรทั้งประเทศ รวมทั้งศักยภาพของสังคมไทยในด้านอื่นๆ เช่นระบบ โทรคมนาคม ราคาของเทคโนโลยี ก็ยังเป็นข้อจำกัดอยู่มาก ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยเหล่านี้ ยังเป็นอุปสรรคที่สำคัญของสังคมไทยในการที่จะใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 มิติด้านเศรษฐกิจ

ต่อข้อคำถามในเรื่องของลักษณะเศรษฐกิจของประเทศไทย ว่าตรงกับลักษณะใด ปรากฏว่า:-

- (1) กลุ่มตัวอย่าง 40% มีความเห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจ

แบบเกษตรกรรม

- (2) กลุ่มตัวอย่าง 25% มีความเห็นว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจ

แบบผสมระหว่างเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม

(3) กลุ่มตัวอย่าง 22% มีความเห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรม

(4) กลุ่มตัวอย่าง 8% มีความเห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

สรุปและตีความข้อมูล

จากข้อมูลข้างต้น กลุ่มตัวอย่างยังคงมีความเห็นว่า ประเทศไทยยังเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรมอยู่ ในส่วนรองลงมาจะเห็นว่าเป็นระบบเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมผสมเกษตรกรรม และที่มีปริมาณใกล้เคียงกันก็คือความเห็นที่ว่าประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรม ตรงนี้อาจจะตีความได้ว่าประเทศไทยน่าจะมีระบบเศรษฐกิจแบบผสมระหว่างอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม การใช้งานอินเทอร์เน็ตอาจจะยังไม่จำเป็นนักกับการใช้งานในระดับปัจเจก หรือในระดับผู้ใช้ปลายทางโดยทั่วไป (End User) นอกเสียจากการใช้อินเทอร์เน็ตในการสื่อสารเพื่อผลทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น

2.3 มิติด้านการเมือง

สำหรับมิติทางการเมือง ผู้วิจัยไม่ได้สำรวจโดยการตั้งคำถามในเรื่องของปัจจัยด้านมิติการเมืองแก่กลุ่มตัวอย่างโดยตรง หากแต่เปิดโอกาสให้ตอบคำถามปลายเปิดแบบให้เหตุผลถึงต้นเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิดสถานการณ์ หรือสถานการณ์นั้นๆ ตามที่ได้ตอบมา เช่น "ท่านคิดว่าศักยภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน พร้อมทั้งจะรับอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุดหรือไม่" เมื่อกลุ่มตัวอย่างเลือกคำตอบที่คิดว่าตรงกับความเห็นของตนแล้ว ก็ต้องให้เหตุผลที่เลือกตอบข้อนั้นๆ ด้วย ซึ่งข้อมูลปัจจัยด้านมิติทางการเมืองจะอาศัยการพิจารณา ตรวจสอบการระบุเหตุผลถึงมิติด้านนี้ในแบบสอบถาม ซึ่งทำให้ได้แนวคิดที่น่าสนใจจากการกล่าวถึงมิติทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างดังจะประมวลเป็นหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้

2.3.1 ศักยภาพโดยส่วนตัวของนักการเมือง

กลุ่มตัวอย่างได้แสดงทัศนะถึงศักยภาพและพฤติกรรมของนักการเมืองไทยเอาไว้ดังจะประมวลเป็นประเด็นต่างๆ ด้วยกันดังนี้

(1) นักการเมืองไทยเองยังไม่มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ

(2) นักการเมืองไม่มีความจริงใจ และฉ้อราษฎร์บังหลวง

(3) นักการเมืองไม่มีคุณภาพ ขาดวิสัยทัศน์ และขาดความสามารถในการบริหารบ้านเมือง

2.3.2 ประสิทธิภาพของรัฐบาล

กลุ่มตัวอย่างได้ระบุถึงประสิทธิภาพของรัฐบาลเอาไว้ดังนี้

(1) รัฐบาลไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามนโยบายสนับสนุนเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทยได้อย่างที่ได้ประกาศไว้

(2) รัฐบาลไม่ควบคุมดูแลอย่างทั่วถึง ทำให้ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวอย่างได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการระบุถึงมากเป็นพิเศษดังนี้

(1) การสื่อสารแห่งประเทศไทยเก็บค่าเช่าวงจรการสื่อสารในราคาแพง

(2) หน่วยงานที่สนับสนุนโครงการด้านสารสนเทศอย่างจริงจัง เช่น NECTEC ยังขาดการสนับสนุนอย่างจริงจัง และติดขัดด้านงบประมาณ

สรุปและตีความข้อมูล

ข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างได้มีการระบุหาพิง จากการตอบแบบสอบถามในข้อต่างๆ เท่าที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางการเมืองที่ได้ประมวลมาแล้วนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ทุกประเด็นที่ประมวลมาได้ มีความเกี่ยวข้องในเรื่องของการขาดประสิทธิภาพของโครงสร้างทางการเมืองการปกครองทั้งสิ้น ดังจะยกตัวอย่างความเป็นเหตุเป็นผลตามความเห็นของผู้วิจัยดังต่อไปนี้

(1) ประเด็น นักการเมืองไทยเองยังไม่มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า เมื่อนักการเมืองยังขาดความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็อาจจะทำให้นักการเมืองไม่สามารถควบคุมดูแลโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

(2) ประเด็น นักการเมืองไม่มีความจริงใจนั้น อาจจะทำให้การประกาศนโยบายในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเพียงเพื่อการสร้างภาพส่วนตัวเท่านั้น แต่ไม่คิดจะปฏิบัติอย่างจริงจัง

(3) ประเด็น การขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาโครงการเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต เช่น โครงการต่างๆ ที่ NECTEC ได้พยายามสนับสนุน และดำเนินการอยู่ จะต้องอาศัยการร่วมมือจากหน่วยงานอื่นหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย การสื่อสารแห่งประเทศไทย เป็นต้น เมื่อมีการขอเพิ่มเลขหมายโทรศัพท์ ก็จะทำให้เกิดความล่าช้า และขลุกขลัก ประกอบกับ การสื่อสารแห่งประเทศไทยยังให้เจ้าของธุรกิจการสื่อสารที่ผูกขาดอยู่ในราคาแพง ก็จะทำให้ต้องใช้งบประมาณสูงมากขึ้น

ในกรณีการสื่อสารแห่งประเทศไทยให้เจ้าของธุรกิจสื่อสารกับต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นการร่วมทุน และคิดส่วนแบ่งรายได้ในอัตราสูง จึงส่งผลให้ค่าบริการอินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์ในประเทศไทยอยู่ในอัตราที่สูงด้วยเช่นกัน

ข้อมูลข้างต้นในหลายประเด็นสอดคล้องต้องกันกับความเห็นในเรื่องศักยภาพของนักการเมืองที่ ศ.ดร.ลิปพนนท์ เกตุทัต (2540) ได้กล่าวว่า

" ปัจจุบันภาครัฐไม่สามารถผลิตคนเก่ง และคนดีไว้ในระบบได้ โครงสร้างของระบบไม่เหมาะสม และไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก นอกจากนี้ ระบบการเมืองยังเป็นการชิงไหวชิงพริบทางการเมือง มีการซื้อสิทธิขายเสียงอย่างกว้างขวาง เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ขาดซึ่งจริยธรรม และเกิดการเลียนแบบในหมู่ข้าราชการเพื่อความก้าวหน้าซึ่งดีซึ่งเด่นโดยการชิงไหวชิงพริบ แต่ไม่ได้มุ่งที่การทุ่มเทสติปัญญาความสามารถเพื่อการทำงานอย่างตรงไปตรงมาต่อส่วนรวม มุ่งประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก ก่อให้เกิดการขาดความเป็นธรรมในระบบราชการ และขาดการพิจารณาโดยรอบคอบในแต่ละบุคคลในหมู่ข้าราชการ จึงเป็นมูลเหตุหลักที่ทำให้คนเก่งคนดีหลีกเลี่ยงระบบราชการ"

3. ปัจจัยด้านทัศนคติ (Attitude)

ปัจจัยทางด้านทัศนคตินี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาทัศนคติของผู้ใช้ หรือกลุ่มตัวอย่างที่มีต่ออินเทอร์เน็ต ในด้านต่างๆ ตั้งแต่องค์ประกอบของทัศนคติ การรับรู้ ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก การคาดหวัง รวมทั้งการปฏิบัติต่ออินเทอร์เน็ต ทั้งระดับปัจเจกบุคคล และระดับสังคม โดยแบ่งเป็นหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้

- 3.1 ทัศนคติที่มีต่ออินเทอร์เน็ตในระดับปัจเจกบุคคล
- 3.2 ทัศนคติที่มีต่ออินเทอร์เน็ตในระดับสังคมไทย
- 3.3 การรับรู้ความหมายของอินเทอร์เน็ต (Perception)
- 3.4 ความคาดหวังในอินเทอร์เน็ต และผลที่ได้รับจากการใช้งานจริง

3.1 ทัศนคติที่มีต่ออินเทอร์เน็ตในระดับปัจเจกบุคคล

เป็นทัศนคติของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ที่มีต่ออินเทอร์เน็ตโดยตรง ซึ่งทัศนคตินี้แบ่งเป็นมิติ หรือองค์ประกอบต่างๆ ได้ดังนี้

3.1.1 ทัศนคติด้านความรู้ ความคิด เชิงประเมินค่า (Cognitive Component)

3.1.2 ทัศนคติด้านความรู้สึก (Affective Component or Emotions)

3.1.3 ทัศนคติด้านพฤติกรรมหรือความพร้อมที่จะแสดงออก (conative component)

3.1.1 ทัศนคติด้านความรู้ ความคิด เชิงประเมินค่า (Cognitive Component)

เป็นข้อมูลทางความรู้ ความคิด เห็น อันเกิดขึ้นเนื่องจากการได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต จากคำถามที่ว่า "โดยภาพรวม อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์หรือไม่ " โดยไม่ได้ระบุผู้รับประโยชน์ เป็นประโยชน์ในตัวอินเทอร์เน็ตเอง กลุ่มตัวอย่าง 100% ให้ความคิดเห็นว่า โดยภาพรวมแล้วอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์

เป็นที่น่าสังเกตว่า หากเปลี่ยนคำถามโดยเฉพาะเจาะจงขึ้นในแบบสอบถามช่วงหลังว่า "อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อตัวผู้ตอบแบบสอบถามเองหรือไม่ " ผลที่ได้เปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อย คือ "มีประโยชน์" ลดลงเหลือ 90% "ไม่มีประโยชน์" 1% และ "สรุปไม่ได้" 9%

อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นส่วนใหญ่ (90%-100%) ก็ยังเห็นสอดคล้องกันในเรื่องประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต แม้ว่าจะใช้งานแล้ว ผู้ใช้ส่วนใหญ่ก็ยังมีความเห็นว่าอินเทอร์เน็ตมี

ประโยชน์กับตนจริง สนับสนุนความคิดเดิม แม้จะมีจำนวนผู้เห็นด้วยลดลงบ้างก็ตาม ซึ่งอาจจะมียุทธผลมาจากมีการพิจารณาถึงการใช้งานจริง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างเองมากขึ้น รวมทั้งข้อจำกัดด้าน Infrastructure และความรู้ของตัวผู้ใช้เอง ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตได้อย่างเต็มที่

3.1.2 ทศนคติด้านความรู้สึก (Affective Component or Emotions)

ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นข้อมูลที่ประเมินด้านอารมณ์และความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งทศนคติในด้านนี้ นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ หรือศูนย์กลางของทศนคติ จากคำถามที่ว่า "โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างชอบอินเทอร์เน็ตหรือไม่ " กลุ่มตัวอย่างได้ให้คำตอบ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ทิศทาง คือ

(ก) ความรู้สึกทางบวก

จากข้อมูลที่ได้ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกทางบวกต่ออินเทอร์เน็ต คือ ให้คำตอบว่า "ชอบ"อินเทอร์เน็ตถึง 90%

(ข) ความรู้สึกทางลบ

จากข้อมูลที่ได้ กลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสอบถามไม่มีผู้ใดมีความรู้สึกทางลบต่ออินเทอร์เน็ตเลย นั่นคือ ไม่มีผู้ตอบว่า "ไม่ชอบ"อินเทอร์เน็ต หรือคิดเป็น 0% นอกเสียจากให้คำตอบกลางๆ คือ "เฉยๆ" 10%

แต่เนื่องจากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยสำรวจเฉพาะกับผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในปัจจุบันเท่านั้น จึงทำให้ไม่ทราบว่า กลุ่มตัวอย่าง "ชอบอินเทอร์เน็ต ก่อนแล้วถึงใช้ " หรือ "เมื่อใช้แล้วถึงชอบ" หรือ "ยิ่งใช้ยิ่งชอบ" สิ่งนี้จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาต่อไป

3.1.3 ทศนคติด้านพฤติกรรมหรือความพร้อมที่จะแสดงออก (conative component)

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องสอบถามในเรื่องการตัดสินใจว่าจะใช้หรือไม่ ข้อมูลส่วนนี้จึงเป็นการแสดงความคิดเห็นที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ไม่ถูกต้อง หรือการใช้งานในด้านลบ(negative use) ของอินเทอร์เน็ตเพียงด้านเดียว ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทราบดีว่าเป็นเรื่องที่หมิ่นเหม่ ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งกฎหมายของประเทศไทย แต่ถือว่าเป็นการทดสอบทศนคติด้านพฤติกรรมด้วยเช่นกัน โดย

กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็น ว่าการใช้งานอินเทอร์เน็ตในทางที่ไม่ถูกต้องดังกล่าวมีลักษณะที่ แจกแจงตามความเห็นได้ ดังนี้ (กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(1) กลุ่มตัวอย่าง 74% มีความเห็นว่า การส่งข่าวสาร ภาพ เสียง ข้อความ สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น ถือว่าเป็นการใช้งานอินเทอร์เน็ตด้านลบ เช่น การนำภาพ ศีรษะผู้ที่มีชื่อเสียง หรือคาราต่างๆ มาตัดต่อประกอบกับภาพส่วนลำตัวที่เป็นภาพเปลือย เป็นต้น

(2) กลุ่มตัวอย่าง 68% มีความเห็นว่า การซื้อ-ขายของ หรือบริการที่ผิด กฎหมาย เช่น ของหนีภาษี การพนัน ขายบริการทางเพศ ภาพเปลือย ถือว่าเป็นการใช้งาน อินเทอร์เน็ตด้านลบ

(3) กลุ่มตัวอย่าง 60% มีความเห็นว่า การละเมิดลิขสิทธิ์ ละเมิด ทรัพย์สินทางปัญญา ถือว่าเป็นการใช้งานอินเทอร์เน็ตด้านลบ

(4) กลุ่มตัวอย่าง 58% มีความเห็นว่า การลักลอบบุกรุกเครือข่าย ถอดรหัส โจรกรรมข้อมูล ถือว่าเป็นการใช้งานอินเทอร์เน็ตด้านลบ

(5) กลุ่มตัวอย่าง 53% มีความเห็นว่า การโกหก หลอกลวง สร้างความ เข้าใจผิดให้ผู้อื่น ถือว่าเป็นการใช้งานอินเทอร์เน็ตด้านลบ

จะสังเกตได้ว่าโดยส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง (เกินกว่า 50%) จะมีความเห็นว่า ลักษณะการใช้งานอินเทอร์เน็ตทั้ง 5 ข้อข้างต้น ล้วนเป็นการใช้งานที่หมิ่นเหม่ ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งกฎหมายของประเทศไทยทั้งสิ้น

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง 51% ยอมรับว่าเคยใช้งานอินเทอร์เน็ตในด้านลบดังกล่าว โดย แบ่งได้ดังนี้

- (1) ทุกครั้ง หรือเกือบทุกครั้งที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต 2%
- (2) ค่อนข้างบ่อย 1%
- (3) เคยบ้าง 48%
- (4) ไม่เคยใช้เลย 40%

โดยการใช้งานของกลุ่มตัวอย่างในลักษณะดังกล่าวนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะ เน้นหนักไปทางด้านกรเข้าไปใน "web site" ที่มีภาพโป๊ เปลือย ไว้ให้ดู อันอาจเนื่องมาจาก ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายถึง 62%

นอกจากนี้ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อบริการในเรื่องของการพนันนั้น จะทำให้เกิดผลอย่างไรต่อสังคมไทย มีผู้แสดงความคิดเห็น 47% และไม่ออกความคิดเห็น 53% เนื่องจากไม่เคยเห็น web site ที่มีการให้บริการการพนันดังกล่าว และไม่มีความเห็นในส่วนนี้ ส่วนกลุ่มตัวอย่าง 47% ที่ได้แสดงความคิดเห็น ได้แสดงความเห็นโดยแบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจดังนี้

- (1) ทำให้คนในสังคมมีช่องทางการลักลอบเล่นการพนันได้ง่ายดายมากขึ้น
- (2) อาจทำให้เป็นช่องทางในการฟอกเงิน
- (3) จะทำให้สังคมเสื่อมโทรม เนื่องจากง่ายในการเข้าถึง
- (4) รัฐบาลควรจะหามาตรการควบคุม
- (5) ถือว่าไม่น่าจะมีผลอะไร เพราะในสังคมมีบ่อนการพนันอยู่แล้วมากมาย

สรุปและตีความข้อมูล

ในส่วนของการเข้าใช้ บริการใน Web Site ที่มีภาพโป๊ เปลือย ของกลุ่มตัวอย่างนั้น เป็นไปได้ว่าเนื่องจากยังไม่มีกฎหมายที่ชัดเจน และผู้ใช้บริการมีความเป็นส่วนตัวที่จะใช้บริการเมื่อไรก็ได้ หากมีอุปกรณ์ที่ใช้ต่อเชื่อมเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นของตนเอง โดยไม่ต้องออกไปซื้อหา ซึ่งอาจจะเกิดความอับอายเนื่องจากวัฒนธรรมประเพณีของไทยยังไม่ยอมรับ โดยเฉพาะผู้ใช้บริการบางกลุ่มที่ยังเป็นเยาวชน ก็อาจเลือกที่จะใช้ช่องทางทางอินเทอร์เน็ต เพื่อการให้บริการดังกล่าวได้ง่าย ถูก และปลอดภัยจากการสอดส่องดูแลของผู้ปกครอง

ส่วนในการใช้อินเทอร์เน็ตไปในทางลบกรณีอื่นๆ เช่นการสร้างความเสี่ยงให้เกิดแก่ผู้อื่น ดังที่เคยเกิดขึ้นแล้ว เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายที่มีความชัดเจนในการควบคุม การรองรับทางด้านกฎหมายก็ยังไม่ถูกกำหนดขึ้น โดยเฉพาะในประเทศไทย นอกจากนี้ การติดตามหรือตรวจสอบผู้กระทำความผิด ก็เป็นสิ่งที่ยาก รวมทั้งผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในทางดังกล่าวก็ทราบว่าจะไม่มีใครรู้ว่าตนเป็นผู้กระทำ จึงไม่เกิดความอับอายที่จะกระทำ หากเปรียบเทียบการกระทำที่คล้ายคลึงกันในสังคมภายนอก ซึ่งจะสังเกตได้ว่า บ่อยครั้งการใช้งานอินเทอร์เน็ต จะเห็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ก้าวร้าว หยาดยาลอน ผิดปกติวิสัยที่จะพบได้จากสังคมภายนอกเป็นประจำ อันอาจเรียกได้ว่า "เป็นทางระบายของการสื่อสารที่ต้องห้าม ในช่องทางการสื่อสารปกติ " ซึ่งถือเป็นกรณีที่น่าศึกษาอย่างยิ่ง

3.2 ทศนคติที่มีต่ออินเทอร์เน็ตในระดับสังคมไทย

สำหรับข้อมูลส่วนนี้ เป็นการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างว่า อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์

ในระดับใดต่อสังคมไทยโดยใช้มุมมองส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างเอง เมื่อมีเรื่องของสังคมไทยเป็นกรอบ ซึ่งแบ่งระดับตามความคิดเห็นได้แตกต่างกันดังนี้

(ก) อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อสังคมไทยมาก

มีกลุ่มตัวอย่างซึ่งเห็นว่า อินเทอร์เน็ต มีประโยชน์ต่อสังคมไทย "มาก" 39% ซึ่งได้มีการให้เหตุผลเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า อินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยี ที่สามารถทำให้คนไทยสามารถสื่อสารข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วขึ้น ได้รับข่าวสารที่เป็นความรู้ได้มากมาย มีวิสัยทัศน์กว้างขึ้น ยังประโยชน์ให้ประเทศสามารถพัฒนาไปได้เร็วขึ้น

(ข) อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อสังคมไทยพอสมควร

มีกลุ่มตัวอย่างซึ่งเห็นว่าอินเทอร์เน็ต มีประโยชน์ต่อสังคมไทย "พอสมควร" 48% ซึ่งมีการให้เหตุผลไว้ใกล้เคียงกัน และคล้ายคลึงกับในข้อ (ก) หากแต่มีการพิจารณาปัจจัยที่เป็นเหตุให้อินเทอร์เน็ตไม่สามารถส่งผลสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมไทยได้เต็มที่ เช่น คนไทยชอบใช้ไปทางที่ค่อนข้างไร้สาระ หรือหาความบันเทิงส่วนตัวมากเกินไป ราคาค่าสมาชิกอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยราคาสูง ผู้ใช้ยังมีจำนวนน้อย และจำกัดอยู่เพียงบางกลุ่ม รวมทั้งพื้นฐานด้านระบบสื่อสารของไทยยังไม่ดีพอ

(ค) อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อสังคมไทยน้อย

มีกลุ่มตัวอย่างซึ่งเห็นว่าอินเทอร์เน็ต มีประโยชน์ต่อสังคมไทย "น้อย" 13% โดยให้เหตุผลเช่นเดียวกับข้อ (ข) และยังเสริมในเรื่องของโทษจากการมีภาพโป๊ ในอินเทอร์เน็ต และความสามารถในการเลือกรับและแยกแยะข่าวสารของคนไทยยังไม่มีประสิทธิภาพพอ รวมทั้งระดับการศึกษา และฐานะความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมไทย

อย่างไรก็ตามไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่า อินเทอร์เน็ตไม่มีประโยชน์ต่อสังคมไทยเลย หรือเป็น 0%

สรุปและตีความข้อมูล

จากผลข้อมูลที่ได้ การประเมินระดับประโยชน์ที่สังคมไทยจะได้จากอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน สัมพันธ์กับการพิจารณาถึงมิติ และปัจจัยต่างๆ เช่นเวลา สภาพแวดล้อม ในสังคมไทยของกลุ่มเป้าหมายได้มากน้อยต่างกัันนั่นเอง ซึ่งอยู่ที่ผู้ตอบจะใช้กรอบความคิดอย่างไร โดยจะสังเกตได้เป็นสองประการ คือ

(1) ประโยชน์ในตัวของอินเทอร์เน็ตเอง ที่มีต่อสังคม หากไม่พิจารณาถึงสภาพแวดล้อมในการใช้งานอินเทอร์เน็ต หรือองค์ประกอบร่วมต่างๆ ในสังคมที่ใช้อินเทอร์เน็ตแล้ว อินเทอร์เน็ตจะมีประโยชน์มหาศาล

(2) ประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ตภายใต้เงื่อนไขของสังคมไทย ซึ่งหมายถึงการพิจารณาโดยใช้สิ่งแวดล้อม และองค์ประกอบร่วมต่างๆ ในสังคมที่เป็นอยู่ รวมทั้งลักษณะการใช้งาน ศักยภาพของผู้ใช้มาประเมินประโยชน์ของอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าการใช้กรอบความคิดเช่นนี้จะสามารถประเมินอินเทอร์เน็ตได้ถูกต้องตามความเป็นจริงที่จะเกิดขึ้นในสังคมใดๆ ได้ใกล้เคียงความจริงที่สุด

แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากข้อมูลที่ได้ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจะเป็นไปในทิศทางที่เห็นว่า อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อสังคมไทยพอสมควร หรือมีประโยชน์มากเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นความคิดเห็นด้านบวก

3.3 การรับรู้ความหมายของอินเทอร์เน็ต (Perception)

การรับรู้ความหมาย หรือการมองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในที่นี้คืออินเทอร์เน็ตนั้น จะเป็นการแสดงถึงการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างว่า อินเทอร์เน็ตถูกนำเข้าสู่ขบวนการเรียนรู้ ความทรงจำของกลุ่มตัวอย่างอย่างไร ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ก็จะมีการรับรู้ และกำหนดความหมาย ภาพพจน์ หรือโครงสร้างแบบคร่าวๆ (Schemata) ของอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับมาในแต่ละบุคคล ซึ่งในทางกลับกัน การสำรวจการรับรู้ หรือการมองดังกล่าว ก็จะสามารถทำให้กำหนดท่าทีของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่ออินเทอร์เน็ตได้

จากคำถามที่ว่า "กลุ่มตัวอย่างมองว่าอินเทอร์เน็ตเป็นอย่างไร" กลุ่มตัวอย่างได้ให้คำตอบดังกล่าวโดยถือเป็นการกำหนดทิศทางการมองอินเทอร์เน็ตไว้หลายๆ ด้าน (สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่ม โดยมองว่าอินเทอร์เน็ต:-

(ก) ด้านบวก (Positive)

- (1) เป็นเทคโนโลยีการสื่อสารทันสมัย 77%
- (2) เป็นสิ่งที่แสดงถึงความก้าวหน้าของมวลมนุษย์ 46%
- (3) น่าสนใจ เพราะเป็นสิ่งใหม่น่าลอง 30%
- (4) เป็นเรื่องน่าทึ่ง ที่มนุษย์คิดค้นขึ้น 23 %
- (5) สามารถแก้ปัญหาในสังคมได้มากมาย 17%

(ข) ด้านลบ (Negative)

- (1) เป็นสิ่งที่อาจจะนำมาซึ่งปัญหาต่อสังคมได้ในภายหลัง 30%

(ค) กลางๆ (Neutral)

- (1) เหมือนดาบสองคม มีทั้งประโยชน์และโทษ 84%
- (2) เป็นสิ่งที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงให้แก่สังคม 52%
- (3) เป็นเพียงเทคโนโลยีแบบหนึ่ง ไม่มีอะไรพิเศษ 6%

ผู้วิจัยได้มีการสำรวจเพิ่มเติมถึงแนวความคิดที่ว่า " การใช้อินเทอร์เน็ต อาจสามารถแก้ไข ปัญหาหลายอย่างในสังคมได้ แต่ในขณะเดียวกันก็อาจสร้างปัญหาใหม่ๆ ขึ้นมาแทนด้วยเช่นกัน" ซึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงการรับรู้ทางด้านปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ออกมา ในรูปของการแสดงความเห็นด้วย และไม่เห็นด้วยต่อแนวความคิดดังกล่าว พบว่า

- (1) กลุ่มตัวอย่าง 75% เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- (2) กลุ่มตัวอย่าง 17% ไม่ออกความเห็น
- (3) กลุ่มตัวอย่าง 8% ไม่เห็นด้วย

ถึงแม้ว่าคำตอบข้างต้น จะแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับรู้ และยอมรับถึง ปัญหาที่อาจจะเกิดจากอินเทอร์เน็ตก็ตาม แต่ต่อคำถามที่ว่า "กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติโดยรวมอย่างไร ต่ออินเทอร์เน็ต" ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างก็ยังมีทัศนคติโดยรวมต่ออินเทอร์เน็ตดังนี้คือ "ดีมาก" 22% "ดี" 46% "ค่อนข้างดี" 27% "เฉยๆ" 5%

สรุปและตีความข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้ในข้อนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้มองว่า อินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งซึ่งสามารถแก้ ปัญหาต่างๆ ในสังคมได้มากมายอะไร เพราะมีเพียง 17%เท่านั้น ที่มีความเห็นดังกล่าว ซึ่งหาก พิจารณาแล้ว ผู้วิจัยเข้าใจว่ากลุ่มตัวอย่างสนใจความเป็นเทคโนโลยีใหม่ของอินเทอร์เน็ต ความ ทันสมัย (77%) และเป็นสิ่งที่แสดงถึงความก้าวหน้า(46%) โดยมองว่าอินเทอร์เน็ตจะสามารถสร้าง ความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในสังคม 52% และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจจะเป็นปัญหาหรือไม่ก็ได้ มากกว่าที่จะพิจารณาว่าตัวอินเทอร์เน็ตจะเข้ามาแก้ปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่เดิมในสังคม โดยพิจารณา

จากที่กลุ่มตัวอย่างมองว่า อินเทอร์เน็ตอาจนำมาซึ่ง ปัญหาต่อสังคมในภายหลังได้ ซึ่งมีถึง 30% แต่กลุ่มตัวอย่างก็ยังคงมีทัศนคติโดยรวมที่ดี ต่ออินเทอร์เน็ต อยู่นั่นเอง

ข้อมูลที่น่าสนใจก็คือ กลุ่มตัวอย่างถึง 84% มองว่า อินเทอร์เน็ตเป็นเหมือนดาบสองคม มีทั้งประโยชน์และโทษ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ได้มองเห็นแต่ด้านที่มีประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตแต่เพียงอย่างเดียว แต่ก็ได้รับรู้ว่าอินเทอร์เน็ตก็มีส่วนที่เป็นโทษอยู่ด้วยเช่นกัน แต่การที่จะเกิดโทษของอินเทอร์เน็ตหรือไม่ นั้น อยู่ที่ผู้ใช้ ใช้คอมพิวเตอร์ด้านใด

จากปริมาณร้อยละที่เกิดจากการสำรวจการรับรู้ดังกล่าว จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมองอินเทอร์เน็ตว่า เป็นสิ่งที่ทันสมัย แสดงถึงความก้าวหน้าของมวลมนุษย์ ถึงแม้ว่าจะสามารถให้ทั้งประโยชน์และโทษก็ตามก็ย่อมขึ้นอยู่กับการใช้งาน แต่ไม่ได้มองว่าอินเทอร์เน็ตจะมีพิษภัยแต่อย่างไร โดยสังเกตจากจำนวนร้อยละที่ค่อนข้างน้อย นั่นถือว่าการกลุ่มตัวอย่างไม่ได้มองอินเทอร์เน็ตไปในทางลบ

3.4 ความคาดหวังในอินเทอร์เน็ต และผลที่ได้รับจากการใช้งานจริง (Expectation and Result)

3.4.1 ความคาดหวัง ถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากอินเทอร์เน็ต

3.4.2 ผลที่ได้รับจากการใช้อินเทอร์เน็ตจริง

3.4.3 ความถี่ในการค้นพบข้อมูลในอินเทอร์เน็ตตามที่ต้องการ

3.4.4 เวลาที่ใช้จากการหาข้อมูลที่ต้องการ

3.4.1 ความคาดหวัง ถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากอินเทอร์เน็ต

ข้อมูลที่ได้ในส่วนนี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสอบถามถึงความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่าง ที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ จากการใช้งานอินเทอร์เน็ต ซึ่งแบ่งเป็นหมวดได้ดังนี้

(ก) ความคาดหวังในด้านการอำนวยความสะดวก

- (1) คาดหวังว่าจะช่วยในการหาข้อมูล 88%
- (2) คาดหวังว่าจะช่วยให้ระยะทางไม่มีความหมาย 71%
- (3) คาดหวังว่าจะช่วยประหยัดเวลา 63%
- (4) คาดหวังว่าจะช่วยให้มีรายได้ หรือรายได้พิเศษ 15%

(ข) ความคาดหวังในด้านความต้องการส่วนตัว และบันเทิง

- (1) คาดหวังว่าจะช่วยในเรื่องพักผ่อน และบันเทิงยามว่าง 71%
- (2) คาดหวังว่าจะช่วยให้มีประสบการณ์แตกต่างไปจากเดิม 65%
- (3) คาดหวังว่าจะช่วยให้ทำสิ่งต่างๆ ได้แบบที่ไม่สามารถทำได้ในสังคม

ภายนอก 44%

- (4) คาดหวังว่าจะช่วยฆ่าเวลา 29%
- (5) คาดหวังว่าจะช่วยให้ดูเป็นคนทันสมัย 24%

(ค) ความคาดหวังในด้านการดำเนินชีวิตในสังคม

- (1) คาดหวังว่าจะช่วยให้ได้เพื่อน 53%
- (2) คาดหวังว่าจะช่วยลดช่องว่างระหว่างวัย 26%

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้คาดหวังว่าอินเทอร์เน็ตจะช่วยให้ประโยชน์ใดๆ เลย

มีเพียงร้อยละ 1

3.4.2 ผลที่ได้รับจากการใช้อินเทอร์เน็ตจริง

ข้อมูลส่วนนี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ถึงการประเมินประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตจริงๆ ปรากฏว่าผลแบ่งเป็นหมวดต่างๆ ได้ดังนี้

(ก) ผลที่ได้รับในด้านการอำนวยความสะดวก

- (1) ช่วยในการหาข้อมูล 75%
- (2) ช่วยให้ระยะทางไม่มีความหมาย 49%
- (3) ช่วยประหยัดเวลา 47%
- (4) ช่วยให้มีรายได้ หรือรายได้พิเศษ 7%

(ข) ผลที่ได้รับในด้านความต้องการส่วนตัว และบันเทิง

- (1) ช่วยในเรื่องพักผ่อน และบันเทิงยามว่าง 61%
- (2) ช่วยให้มีประสบการณ์แตกต่างไปจากเดิม 53%
- (3) ช่วยให้ทำสิ่งต่างๆ ได้แบบที่ไม่สามารถทำได้ในสังคมภายนอก 21%

เช่น การท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ ของโลกในขณะที่นั่งอยู่กับที่ การพูดคุยกับคนจากทั่วโลก พร้อมๆ

กัน หรือแม้แต่การเล่นการพนันชนิดต่างๆ มากมายหลายชนิด ที่ไม่มีในประเทศไทยและไม่สามารถจะหาเล่นได้ เป็นต้น

- (4) ช่วยฆ่าเวลา 21%
- (5) ช่วยให้ดูเป็นคนทันสมัย 15%

(ค) ผลที่ได้รับในด้านการดำเนินชีวิตในสังคม

- (1) ช่วยให้ได้เพื่อน 37%
- (2) ช่วยลดช่องว่างระหว่างวัย 17%

และ 3% ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่า อินเทอร์เน็ตไม่ได้ช่วยอะไรเป็นชิ้นเป็นอันเลยในการใช้งานจริง

หากนำมาเปรียบเทียบกัน จะสามารถเห็นความแตกต่างได้ชัดเจนจากตารางดังนี้

ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต	คาดหวัง	ใช้งานจริง
(1) ช่วยในการหาข้อมูล	88%	75%
(2) ช่วยให้ระยะทางไม่มีความหมาย	71%	49%
(3) ช่วยประหยัดเวลา	63%	47%
(4) ช่วยให้มียาใช้ได้ หรือรายได้พิเศษ	15%	7%
(5) ช่วยในเรื่องพักผ่อน และบันเทิงยามว่าง	71%	61%
(6) ช่วยให้มีความประสพการณ์แตกต่างไปจากเดิม	65%	53%
(7) ช่วยให้ทำสิ่งต่างๆ ได้แบบที่ไม่สามารถทำได้ในสังคมภายนอก	44%	21%
(8) ช่วยฆ่าเวลา	29%	21%
(9) ช่วยให้ดูเป็นคนทันสมัย	24%	15%
(10) ช่วยให้ได้เพื่อน	53%	37%
(11) ช่วยลดช่องว่างระหว่างวัย	26%	17%
(12) ไม่ช่วยอะไรเลย	1%	3%***

สรุปและตีความข้อมูล

จากตารางจะพบว่า ผลจากการใช้งานจริง ประโยชน์ที่ได้รับจะได้น้อยกว่าที่คาดหวังไว้ทุกประเด็น ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะมาจากผลของการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนถึงอรรถประโยชน์ต่างๆ มากมาย จนเกิดทัศนคติที่ดีเกินจริง รวมทั้งองค์ประกอบอื่นๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลจนถึงระดับสังคม ทำให้การใช้งานจริงไม่สามารถบรรลุได้อย่างที่คาดหวังไว้ แต่ถึงแม้ว่าการใช้งานจริง จะไม่ได้ผลเท่าเทียมอย่างที่คาดไว้ แต่ก็ไม่ถือว่าผิดคาด เนื่องจากปริมาณคำตอบเป็นร้อยละ ไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนัก และยังไม่เรียงลำดับตามสัดส่วนเหมือนเดิม

นอกจากนี้ การใช้งานจริงในด้านต่างๆ ของอินเทอร์เน็ต ก็ยังเป็นไปตามลักษณะที่ค่อนข้างชัดเจนในเรื่องของการใช้ช่วยค้นหาข้อมูล(75%) การใช้เพื่อหาความบันเทิง หรือการพักผ่อน(61%) และ การใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล การผูกมิตร(37%)

3.4.3 ความถี่ในการค้นพบข้อมูลในอินเทอร์เน็ตตามที่ต้องการ

จากการสำรวจผลการใช้งานอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ในเรื่องความถี่ที่ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลอย่างที่ต้องการ หรือคาดว่าจะหาพบ ว่าประสบผลอย่างไร ปรากฏว่า

- (1) ผู้ใช้ 44% พบข้อมูลที่ต้องการเกือบทุกครั้ง
- (2) ผู้ใช้ 30 % พบและไม่พบข้อมูลที่ต้องการครึ่งต่อครึ่ง
- (3) สรุบไม่ได้ 11%
- (4) ผู้ใช้ 7% ไม่ค่อยพบข้อมูลที่ต้องการ
- (5) ผู้ใช้ 5% พบข้อมูลที่ต้องการทุกครั้ง
- (6) ผู้ใช้ 3 % มีการพบข้อมูลที่ต้องการน้อยมากถึงไม่เคยพบเลย

3.4.4 เวลาที่ใช้จากการหาข้อมูลที่ต้องการ

นอกเหนือจากความถี่ในการค้นพบข้อมูลตามที่ต้องการแล้ว เวลาที่ใช้ไปเมื่อพบข้อมูลในแต่ละครั้ง ก็เป็นส่วนที่นำมาพิจารณาด้วยเช่นกัน จากการสำรวจผลการใช้งานจริงของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการหาข้อมูลที่ต้องการ พบว่า

- (1) ผู้ใช้ 38% พบว่า ส่วนใหญ่จะเสียเวลามาก แต่ยอมรับได้
- (2) ผู้ใช้ 30% พบว่า ส่วนใหญ่เสียเวลาพอสมควร
- (3) ผู้ใช้ 15% พบว่า ส่วนใหญ่เสียเวลามาก ในขนาดที่ยอมรับไม่ได้
- (4) สรุบไม่ได้ 9%

(5) ผู้ใช้ 8% พบว่า ส่วนใหญ่เสียเวลาเล็กน้อย

สรุปและตีความข้อมูล

จากข้อมูลร้อยละ ที่ได้จากข้อ 3.4.3 พบว่าความถี่ หรืออัตราในการค้นพบข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างยังอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เพราะหากประเมินดูแล้ว 3 ใน 4 จะสามารถค้นพบข้อมูลที่ต้องการได้

ทั้งนี้ ความถี่ในการค้นพบข้อมูลนั้น ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่หาด้วยว่าเป็นข้อมูลประเภทใด ส่วนใหญ่แล้ว ข้อมูลทางด้านสินค้าและบริการ หรือบันเทิง จะค้นหาได้ง่ายมาก ส่วนข้อมูลทางด้านวิชาการซึ่งหากยิ่งเฉพาะเจาะจงมากขึ้นเท่าไร ก็จะต้องค้นพบได้ยากมาก เพราะข้อมูลที่ได้จากอินเทอร์เน็ต มักจะเป็นข้อมูลทางด้านกว้าง ไม่ใช่ข้อมูลทางด้านลึก

นอกจากนี้ ประสบการณ์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเอง ก็มีผลต่อความถี่ในการค้นหาข้อมูลต่างๆ ให้พบด้วยเช่นกัน

จากข้อมูลที่ได้ในข้อ 3.4.4 พบว่าผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต หรือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พบว่าการใช้งานอินเทอร์เน็ตในการหาข้อมูลแต่ละครั้ง จะต้องใช้เวลามาก ต่างกันเพียงจะยอมรับได้หรือไม่เท่านั้น แต่การสำรวจในข้อนี้ ไม่สามารถบอกได้ว่า ความรู้สึกที่ใช้เวลามากหรือน้อยในแต่ละคน เท่ากันหรือไม่ เพราะไม่มีมาตรฐานการวัดที่แน่นอน และไม่ทราบว่ามีเมื่อเทียบกับในต่างประเทศ เวลาในการเข้าถึงข้อมูลทั่วไปโดยเฉลี่ย ของการใช้อินเทอร์เน็ตจะช้า หรือเร็วกว่ากันอย่างไร

และเช่นเดียวกับในข้อ 3.4.3 เวลาที่ใช้ขึ้นอยู่กับวิธีการค้นหาของผู้ใช้ด้วยเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นประสิทธิภาพของระบบ ความเร็วในการส่งผ่านข้อมูลของเครือข่าย สายโทรศัพท์ การบริหารระบบของ ISP จนถึงกระทั่ง ตัวอุปกรณ์ที่ใช้ ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเอง เช่น คอมพิวเตอร์ โมเด็ม เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม จุดประสงค์ของคำถามในข้อนี้ ก็เพื่อสำรวจว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นในทิศทางใดต่อการใช้เวลาที่ต้องเสียไปเมื่อใช้อินเทอร์เน็ตในการหาข้อมูล เพราะหากเสียเวลาไปแล้ว ผู้ใช้ มีการยอมรับได้น้อย ก็จะเป็นผลลบต่อการเติบโตของอินเทอร์เน็ตต่อไป ซึ่งจากข้อมูลพบว่า ผู้ใช้มีการยอมรับได้สูง เมื่อมีการใช้เวลาไปกับอินเทอร์เน็ต จึงถือเป็นผลบวกต่อการเติบโตของอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้ออำนวย และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

จากการศึกษาเพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1 ของการวิจัยในครั้งนี้ คือเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านโครงสร้างสังคม และทัศนคติของคนไทยที่เอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของอินเทอร์เน็ตในสังคมไทยนั้น ผู้วิจัยจะขอวิเคราะห์ความเอื้ออำนวย และความเป็นอุปสรรคของในแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

ปัจจัยด้านโครงสร้างสังคม ซึ่งแบ่งเป็นองค์ประกอบของโครงสร้างต่างๆ ได้ดังนี้

(1) โครงสร้างด้านข่าวสาร

จากผลการตอบแบบสอบถามพบว่า โครงสร้างด้านข่าวสารในเรื่องของความเป็นยุคสังคมสารสนเทศของไทยนั้นยังไม่เกิดขึ้น โดยเฉพาะความทันสมัยของเทคโนโลยีก็ยังไม่สามารถเทียบได้กับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียอีกหลายๆ ประเทศ อีกทั้งการรับเทคโนโลยีที่ผ่านมามีประเทศมีลักษณะที่เรียกว่า ประเทศที่ต้องพึ่งพิงทางด้านเทคโนโลยี เนื่องจากขาดการพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นของตนเอง และต้องอาศัยการนำเข้าเทคโนโลยีอยู่เสมอ โดยเฉพาะการรับเพื่อความทันสมัยและก้าวทันโลก จนไม่ค่อยคำนึงถึงความพร้อม และความเหมาะสมของสภาพภาพของประเทศเท่าที่ควร

อีกทั้งศักยภาพของประเทศไทย ที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตได้อย่างเต็มที่หรือไม่ นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ยังเห็นว่าทำไม่ได้ สืบเนื่องจากเหตุผลหลายประการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับโครงสร้างด้านอื่นๆ ที่จำเป็นที่จะต้องเกี่ยวพันกัน เช่น ระบบโทรคมนาคม หรือในเรื่องของราคาที่ทำให้อินเทอร์เน็ตกลายเป็น "สินค้าเฉพาะกลุ่ม" ที่คนที่มีกำลังทรัพย์จึงจะสามารถซื้อได้ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ในประเทศไทยก็ยังมีรายได้ต่ำ ห่างไกลจากเทคโนโลยี และยังขาดการศึกษา โดยเฉพาะบุคลากรที่มีความรู้พอเพียงที่จะใช้งานอินเทอร์เน็ตได้นั้น เมื่อเทียบกับปริมาณประชากรทั้งประเทศก็พบว่า มีจำนวนน้อยมาก ทำให้การเติบโต และพัฒนาการของอินเทอร์เน็ตไม่เป็นไปตามอย่างที่เห็นในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา หรือแม้แต่สิงคโปร์

(2) โครงสร้างด้านเศรษฐกิจ

เมื่อหันมาพิจารณาโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจโดยรวม ยังพบว่า โครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจของไทย ยังเป็นโครงสร้างเศรษฐกิจแบบเกษตรกึ่งอุตสาหกรรม ภาษีเศรษฐกิจแบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศไม่ ดังนั้น การที่จะสร้างการเติบโต และพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ยังเป็นเรื่องที่จะต้องฟังฟังต่างชาติ เพราะยังต้องนำเข้าเทคโนโลยีเหล่านี้เพื่อพยายามที่จะสร้างพัฒนาการให้แก่โครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต ทำให้การเติบโตเป็นไปอย่างมีอุปสรรค

(3) โครงสร้างด้านการเมือง การปกครอง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงทัศนะที่เป็นลบอย่างเห็นได้ชัดต่อโครงสร้างทางการเมืองของไทย ในเรื่องการบริหาร และการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ว่า รัฐบาลยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ขาดความรู้ ขาดความจริงใจ ไม่มีวิสัยทัศน์ และยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ทำให้ไม่สามารถบริหารโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ตรงตามนโยบายที่ได้ตั้งไว้ได้เต็มที่ ทำให้เกิดการล่าช้า ล้าหลังกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคใกล้เคียง

จากปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมทั้งสามเบื้องต้นเท่าที่เป็นอยู่ ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า หากมองในภาพรวมแล้ว ไม่มีปัจจัยใดเลยที่เอื้อต่อการเติบโตของอินเทอร์เน็ต เพราะล้วนแต่เป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในประเทศไทยทั้งสิ้น

ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

จากข้อมูลด้านปัจจัยทางทัศนคติที่มีต่ออินเทอร์เน็ต ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า ไม่ว่าจะ เป็นทัศนคติทางด้านความรู้เชิงประเมินค่า ทัศนคติด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม จะเป็นไปในทิศทางที่เอื้ออำนวย และสอดคล้องต่อการรับเอาอินเทอร์เน็ตมาใช้ในระดับปัจเจกทั้งสิ้น แต่เนื่องจากการสำรวจในครั้งนี้ เป็นการสำรวจแต่เพียงผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเท่านั้น จึงอาจเป็นไปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่ออินเทอร์เน็ตอยู่แล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จึงไม่สามารถนำมาอธิบายผู้ที่ยังไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตด้วยได้ คือไม่ทราบว่ "ชอบแล้วจึงใช้" หรือ "ใช้แล้วจึงชอบ" เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าทัศนคติในทิศทางเอื้ออำนวยเช่นนี้ จะเกิดแก่ผู้ที่ยังไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตจนส่งผลให้รับอินเทอร์เน็ตมาใช้ และทำให้เกิดการเติบโตของอินเทอร์เน็ตต่อไปในวงกว้างหรือไม่ หากแต่สามารถวินิจฉัยได้ว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตแล้ว ยังคงมีทัศนคติที่ดีต่ออินเทอร์เน็ตอยู่ตลอดเวลาที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาการของอินเทอร์เน็ตได้ในกลุ่มที่ใช้ อินเทอร์เน็ต และมีแนวโน้มว่าจะยังคงใช้อินเทอร์เน็ตต่อไป

สำหรับการสำรวจการคาดหวังต่ออินเทอร์เน็ต เปรียบเทียบกับการใช้งานจริงพบว่า การใช้งานจริงจะได้ผลตามที่คาดหวังไว้ทุกประการ หากแต่ได้ผลน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ทุกประเด็นเท่านั้น จึงทำให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ ยังคงมีความพอใจในการใช้งานอินเทอร์เน็ตอยู่เช่นเดิม

ดังนั้น ผู้วิจัยขอวินิจฉัยว่าปัจจัยทางด้านทัศนคติของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เอื้ออำนวยต่อการเติบโตของอินเทอร์เน็ต***

4. ผลกระทบจากอินเทอร์เน็ต (Internet's Impact)

ข้อมูลเรื่องผลกระทบของอินเทอร์เน็ต เป็นการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อสังคม และทัศนคติของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งที่เกิดขึ้นแล้ว และกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพราะนอกเหนือจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ตแล้ว ผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นต่อโครงสร้างสังคม และทัศนคติของคนไทยก็เป็นส่วนสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงเช่นกัน เพราะผลของการใช้งานอินเทอร์เน็ต รวมทั้งระบบการบริหาร การเลือกใช้ข้อมูลต่างๆ สามารถเป็นดัชนีที่จะชี้ว่าผลกระทบของอินเทอร์เน็ต จะเป็นไปในแนวทางใด การทำนายแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ก็สามารถนำมาอธิบายถึงความเป็นไปในปัจจุบันด้วยเช่นกัน

4.1 ผลกระทบต่อทัศนคติของผู้ใช้

4.2 ผลกระทบต่อโครงสร้างสังคม

4.1 ผลกระทบต่อทัศนคติของผู้ใช้

เป็นการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากอินเทอร์เน็ต ที่มีต่อทัศนคติในแง่ของการมองเทคโนโลยี ซึ่งจะทำให้มีผลต่อการรับและการใช้เทคโนโลยีต่อไปในอนาคตได้

จากการสำรวจทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง หลังจากที่ได้ใช้งานอินเทอร์เน็ตแล้ว ได้ให้คำตอบว่ามีผลทำให้ทัศนคติต่อเทคโนโลยีต่างๆ รอบตัวของกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนแปลงไปดังนี้

- (1) ชื่นชมเทคโนโลยีมากขึ้นกว่าเดิม 54%
- (2) ไม่เปลี่ยนแปลง 39%

(3) เปลี่ยนใจ จากการไม่ชอบเทคโนโลยี กลับมาชื่นชมแทน 3%

สรุปและตีความข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้ แสดงให้เห็นว่าผลจากการใช้อินเทอร์เน็ต ทำให้ทัศนคติต่อเทคโนโลยีเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นถึง 57 % โดยนับรวมผู้ที่มีทัศนคติทางลบกับเทคโนโลยีแล้ว กลับเปลี่ยนมาชื่นชมแทน ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างอีกจำนวนหนึ่ง หรือ 39 % ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อ เทคโนโลยีใดๆ โดยให้เหตุผลว่าเป็นธรรมดา ที่เทคโนโลยีจะต้องก้าวหน้าไปอยู่แล้ว และเทคโนโลยีเองก็ไม่ได้ถือว่าเป็นสิ่งที่จะต้องมาชื่นชม สิ่งที่ควรชื่นชมน่าจะเป็นผู้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ก่อให้เกิดผลเสียมากกว่า

4.2 ผลกระทบต่อโครงสร้างสังคม

ข้อมูลส่วนนี้เป็นข้อมูลที่แสดงถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ว่าอินเทอร์เน็ตจะมีส่วนในการสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง ได้ในอนาคตอันใกล้หรือไม่ แบ่งเป็นหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้

4.2.1 เปลี่ยนแปลงด้านสังคม วัฒนธรรม

4.2.2 เปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ

4.2.3 เปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง การปกครอง

4.2.1 เปลี่ยนแปลงด้านสังคม วัฒนธรรม

การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากผลกระทบของอินเทอร์เน็ต จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง สามารถแบ่งเป็นมิติต่างๆ ได้ดังนี้

(ก) ผลกระทบของอินเทอร์เน็ต กับการมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม วัฒนธรรม

จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ว่าอินเทอร์เน็ตจะมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม รวมทั้งการดำเนินชีวิต ของคนไทยในอนาคตอันใกล้นี้ หรือไม่ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้คำตอบไว้ดังนี้

(1) อาจมีส่วนเปลี่ยนแปลงบ้าง 38%

(2) จะมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก 32%

(3) สำหรับในประเทศไทย คงอีกนานมาก 21%

(4) ไม่มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงแน่นอน 2%

(ข) ทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม วัฒนธรรม

การเปลี่ยนแปลงที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะเกิดขึ้นจากผลของ อินเทอร์เน็ตดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงต่อโครงสร้างสังคมโดยรวม ว่าดีขึ้นหรือแย่ลงเอาไว้ดังนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรมดังกล่าวจะทำให้เกิดผลดีขึ้น ต่อโครงสร้างสังคมโดยรวม 68%

(2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรมดังกล่าวจะทำให้เกิดผลเสียขึ้น ต่อโครงสร้างสังคมโดยรวม 20%

(3) การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรมดังกล่าวจะไม่ทำให้เกิดทั้งผลดีและผลเสีย ต่อโครงสร้างสังคมโดยรวม 12%

(ค) อินเทอร์เน็ตจะเข้ามาทดแทนการสื่อสารระหว่างบุคคล

จากข้อมูลในข้อ 4.2.1 (ก) พบว่าถึงแม้กลุ่มตัวอย่าง 70% จะมีความคิดว่า อินเทอร์เน็ตจะมีส่วนไม่มากก็น้อย ต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม แต่กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องความเป็นไปได้ของการใช้งานอินเทอร์เน็ต ในการติดต่อสื่อสารกัน แทนการพบปะกันจริงๆ ในสังคมว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่ หากมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นในสังคมไทย ดังนี้

(1) เป็นไปไม่ได้ 50%

(2) เป็นไปได้ 29%

(3) ไม่แน่ใจ 13%

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความเห็นว่า เรื่องดังกล่าวเป็นไปได้ นั้นมีความเห็นที่คล้ายคลึงกัน 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่งคือ มีความเห็นว่า มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่ต้องใช้ชีวิตร่วมกันเป็นสังคม ต้องมีปฏิสัมพันธ์กันทางการพบปะ พูดคุยกัน คงไม่สามารถที่จะสื่อสารกันทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพียงอย่างเดียวได้ ประเด็นที่สองคือ ยังไม่เชื่อว่าเทคโนโลยีจะมีประสิทธิภาพพอที่จะเอื้อให้ทำเช่นนั้นได้ในอนาคตอันใกล้นี้ โดยเฉพาะในประเทศไทย

(ง) ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในสังคม เนื่องจากผลกระทบของอินเทอร์เน็ต การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ตามข้อมูลที่ได้ เป็นไปได้ทั้งผลดี และผลเสีย ทางด้านผลเสียนั้น ผู้วิจัยได้ทำการประมวลจากข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างถึงผลกระทบจากอินเทอร์เน็ต ที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นในสังคมไทยไว้ดังนี้

- (1) ปัญหาโจรเครือข่าย 61%
- (2) ปัญหาการรับข่าวสารขยะ 60%
- (3) ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ 59%
- (4) ปัญหาความปลอดภัยของข้อมูล 59%
- (5) ปัญหาเสพติดคอมพิวเตอร์ 49%
- (6) ปัญหาข้อมูลท่วมท้น บริโภคข้อมูลไม่ทัน 48%
- (7) ปัญหาการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็ก 44%
- (8) ปัญหาช่องว่างระหว่างชนชั้น 28%
- (9) ปัญหาการว่างงาน 17%
- (10) อื่นๆ 6%

4.2.2 เปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ

จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ถึงผลกระทบจากอินเทอร์เน็ต ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ แยกเป็นมิติต่างๆ ได้ดังนี้

(ก) ผลกระทบของอินเทอร์เน็ต กับการมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ

จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ว่าอินเทอร์เน็ตจะมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ อนาคตอันใกล้นี้ หรือไม่ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้คำตอบไว้ดังนี้

- (1) อาจมีส่วนเปลี่ยนแปลงบ้าง 38%
- (2) จะมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก 30%
- (3) สำหรับในประเทศไทย คงอีกนานมาก 19%
- (4) ไม่มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงแน่นอน 4%

(ข) ทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ

กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจดังกล่าวว่ามีผลทำให้เกิดผลต่อโครงสร้างสังคมโดยรวมว่าดีขึ้นหรือแย่ลง ไว้ดังนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจดังกล่าวจะทำให้เกิดผลดีขึ้น ต่อโครงสร้างสังคมโดยรวม 63%

(2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจดังกล่าวจะไม่ทำให้เกิดทั้งผลดีและผลเสีย ต่อโครงสร้างสังคมโดยรวม 19%

(3) การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจดังกล่าวจะทำให้เกิดผลเสียขึ้น ต่อโครงสร้างสังคมโดยรวม 9%

(ค) อินเทอร์เน็ตจะพัฒนาการโอนเงิน และเงินอิเล็กทรอนิกส์

จากข้อมูลที่แสดงให้เห็นในข้อ 4.2.2 (ข) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจเนื่องจากอินเทอร์เน็ต จะส่งผลให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยในกรณีที่เป็นตัวอย่างเช่น การใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ ในการถ่ายโอนทางเครือข่าย แทนการใช้ตัวเงินจริง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นถึงความเป็นไปได้ไว้ดังนี้

(1) เป็นไปได้ 63%

(2) ไม่แน่ใจ 16%

(3) เป็นไปไม่ได้ 15%

4.2.3 เปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปกครอง

จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ถึงผลกระทบจากอินเทอร์เน็ต ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปกครอง แยกเป็นมิติต่างๆ ได้ดังนี้

(ก) ผลกระทบของอินเทอร์เน็ต กับการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองการปกครอง

จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ว่าอินเทอร์เน็ตจะมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปกครอง ในอนาคตอันใกล้นี้ หรือไม่ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้คำตอบไว้ดังนี้

(1) อาจมีส่วนเปลี่ยนแปลงบ้าง 33%

(2) สำหรับในประเทศไทย คงอีกนานมาก 30%

(2) จะมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก 15%

(4) ไม่มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงแน่นอน 13%

(ข) ทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านการเมือง

ทางด้านการเมือง การปกครองนี้ กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลของการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมืองดังกล่าว จะสร้างผลดี หรือผลเสียอย่างไรต่อโครงสร้างสังคมโดยรวมเอาไว้ดังนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง การปกครองดังกล่าวจะทำให้เกิดผลดีขึ้น ต่อโครงสร้างสังคมโดยรวม 46%

(2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง การปกครองดังกล่าวจะไม่ทำให้เกิดทั้งผลดีและผลเสีย ต่อโครงสร้างสังคมโดยรวม 35%

(3) การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง การปกครองดังกล่าวจะทำให้เกิดผลเสียขึ้น ต่อโครงสร้างสังคมโดยรวม 8%

(ค) อินเทอร์เน็ตใช้ในการออกเสียงทางการเมืองโดยตรงจากประชาชน

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวอย่าง การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เนื่องจากผลของอินเทอร์เน็ตที่มีการกล่าวกันมาก เช่น การออกเสียงจากประชาชนโดยตรง (Direct Democracy) สำหรับตรวจสอบ รับรองนโยบาย หรือกฎหมายต่างๆ ว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่เอาไว้ดังนี้

(1) เป็นไปไม่ได้ 33%

(2) ไม่แน่ใจ 32%

(3) เป็นไปได้ 31%

สรุปและตีความข้อมูล

จากการประเมินผลกระทบของอินเทอร์เน็ต ที่มีต่อโครงสร้างสังคมสามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม วัฒนธรรมจากผลกระทบของอินเทอร์เน็ต

จากข้อมูลที่ได้พบว่า ผลกระทบของอินเทอร์เน็ตจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นต่อสังคม วัฒนธรรม ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าจะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่ยังไม่ถึงขนาดที่สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสารกันโดยไม่ต้องพบปะกันได้

อย่างไรก็ตาม ในขณะที่เดียวกันอินเทอร์เน็ตก็อาจจะสร้างปัญหาเกิดขึ้นในสังคมได้ด้วยเช่นกัน ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เช่นปัญหาโจรเครือข่าย ซึ่งหมายถึงการโจรกรรมข้อมูล การเจาะ

ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นความลับ การลักลอบโอนเงิน เป็นต้น รวมทั้งปัญหาการรับข่าวสารขยะหรือปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งพบเห็นได้มากมายในอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะการละเมิดลิขสิทธิ์ทางด้าน Software

(2) การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ จากผลกระทบของอินเทอร์เน็ต

จากข้อมูลที่ได้พบว่า ผลกระทบของอินเทอร์เน็ตจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจ ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น และเชื่อว่าการโอนเงินทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือการใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ มีความเป็นไปได้

(3) การเปลี่ยนแปลงด้านการเมือง จากผลกระทบของอินเทอร์เน็ต

จากข้อมูลที่ได้พบว่า ผลกระทบของอินเทอร์เน็ตจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นต่อการเมืองการปกครอง ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเป็นไปใน 2 ทิศทางที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 33 มีความเห็นว่าอาจมีส่วนเปลี่ยนแปลงบ้าง และร้อยละ 30 มีความเห็นว่ายังกงต้องใช้เวลาอีกมาก โดยหากการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น จะเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นซึ่งอาจจะสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างยังไม่มี ความแน่ใจต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง จากผลกระทบของอินเทอร์เน็ตซึ่งจะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นดังกล่าว แต่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33 ไม่เชื่อว่า จะเกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองเช่นการออกเสียงจากประชาชนโดยตรง และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 32 ไม่แน่ใจว่าจะเกิดขึ้นได้

**ตามความเห็นของผู้วิจัย จะสังเกตได้ว่า การตอบคำถามในเรื่องการพัฒนาการทางด้านการเมืองการปกครองเนื่องจากผลกระทบของอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ค่อนข้างคลุมเครือที่สุด ซึ่งอาจจะเกี่ยวเนื่องกับภาพลักษณ์ที่ไม่แน่นอนของระบบการเมืองไทยที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างก็เป็นได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย